

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 50. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., KEDD, 1909. JUNIUS 22-én.

VI. Year. No. 50.

A MEGBOLYGATOTT COLUMBUS.

A BUDAPESTI LAPOK „A BEVÁNDORLÓ” EGY CZIKKÉRŐL.

Még május havában megírtuk, hogy Minnesota államban egy ékirásos követ találtak, amely azt bizonyítja, hogy Columbus előtt a normánok már jártak Amerikában. E hírünkre azután Pivány Jenő philadelphiai kollégánk egy cikket tett közzé ugyancsak a „Bevándorló”-ban, amely tudományos alapon azt fejtegeti, hogy már Szent István idejében magyar ember is járt Amerikában. Ezeket a fejtegetésekkel foglalkozik most a budapesti sajtó.

A Pesti Napló „A megbolygatott Columbus” cím alatt a következőket írja június tizediki számában:

New Yorkban, közel már az alsóváros zürzajához, karesz oszlop emelkedik. Belőle jobbra s balra hajóorrok állanak ki s az oszlop tetején, magasan a zúgó vasutak, villamosok és autók fölött Columbus Kristóf szobra. Az egész világ képviseltette magát az ünnepen, mikor Amerika felfedezőjének négy századik évfordulóján leleplezték az emléket szobra vérsé átadták a halhatatlanságnak a géniusz költői utózatának alakját. De esodálatszerűen még a halhatatlanságnak is vannak konkurrensaik és irigyeik s Columbus Kristóf diadonáját is el akarják vitatni.

Minnesota államban Douglas Countyban ugyanis ékirásos követ találtak, a melyből ezt betűzték ki:

Nyolcz gót és huszonnégy norvég felfedező utra indult Vinogradtól nyugatra. Két sziklás szigetnél vertünk sátrát s onnan egy napra utra hajóztunk el. Mikor visszatértünk, tíz bajtársunkat vértől borítva, holtan találtuk. Szűz Mária, szabadíts meg a gonosztól! Tíz embert visszahagytunk, hogy vigyázzon a hajónkra. Negyvenegy nap távolságra ezektől a szigetektől, az ur 1362-ik évében.

Ez a kompromittáló borderó, mely hivatalva van Columbus hírnevét és nagyságát lerontani s helyébe idegen hőseket állítani. Mert ebből a leletből bizonyossá vált, hogy százharmincz évvel előtte már fehér emberek lába tapodta az indiánok világát. De kik? De honnan? És „mint hét város versengve vala, melyikük szülötte Homeros”, ugy folyik most a papíros háború azért az ismeretlenért, aki Amerikát lepte meg a többi világrész. A germánok különösen büszkéek rá, hogy az ő népezládájuk előzte meg a kalandor leletét, de most egy új hang vegyül bele a népek versengésébe. Valóban kitalálták! Magyar ember fedezte fel Amerikát. Böles előrelátása s országot; érezte, hogy szükségünk lesz rá. S ha most hetenként két-három ezer honfitársunk a Cunard-hajón kívándorol Amerikába, csak egy bizonyos Tyrker nevű ur példáját követi, aki állítólag már Columbus Kristóf előtt száz és néhány esztendővel képviselt bennünket az Atlanti óceánban. Hogy ez nem tréfa, bizonyítja a következő levél is, mely a new yorki „Bevándorló” című jeles lapban megjelent május 28-án és szövege a következőképpen:

A „Bevándorló” e hónap 25-iki száma közli azon chieagoi sürgönyt, amely szerint Minnesota államban egy ékirásos követ találtak, amely azt bizonyítja, hogy ott 1362-ben normánok jártak. Amiből az ezikkiró azt a megjegyzést fűzi, hogy: „a rég elporladt Columbus” most akarják elvenni a babért” és „ki akarják sütni, hogy tulajdonképpen nem is ő fedezte fel ezt az országot.” Alig hinném, hogy a normán őseik diadonájában büszkédeknek ez volna a

szándékuk. Már régibb idő óta ismeretes történelmi tény azonban, hogy a normánok már öt évszázaddal Columbus híres felfedezése előtt gyarmatokat alapítottak volt Grönlandban és onnan felfedező utakat tettek Dél felé az amerikai kontinensen. Ezekről több islandi krónika szól, amelyek közül a legtekélyesebb a „Heimskringla” néven ismeretes, amely, minthogy adataink nagy része egyéb hiteltelen forrásokból megerősíthető, történelmi kutfőnek van elismerve. A grönlandi gyarmatok vagy négy száz évig állottak fenn és egy időben külön püspökök is voltak a szentszéktől; ellenben a tulajdonképpen Amerikába tett utjaik csak kalandorok mentek, gyarmatalapításra nem vezettek és a krónikákban csak a tizenegyedik század első felében fordulnak elő. A Minnesotában talált követhat — ha ugyan nem hamisítvány — csak annyiban érdekes, mert azt bizonyítja, hogy a vakmerő normánok még a tizenegyedik században sem felejtették el Vinlandot (a „Bevándorló” tévesen Vineyardot írt) és hogy onnan negyvenegy nap távolságra is elmerészkedtek Nyugat felé.

Vinland felfedeztetése körülbelül az 1000-ik évben, tehát Szent István megkoronázata idejében történt, s minket magyarokat különösen is érdekelhet. A Vinland, vagyis Szőlő-ország, elnevezése ugyanis a Heimskringla szerint onnan eredt, hogy ott egy a normánok utazásában résztvevő „déli országbeli” ember, a kit ők Tyrkernek, vagyis töröknek neveztek, szőlőt talált, ami fölött való nagy örömeben először csak törökül tudott beszélni, s csak, miután igaztosságból némileg magához tért, tudta a dolgot normán nyelven elmondani. Laing Sámuel, egy a normán történelemben igen jártas történész, aki a Heimskringla-t angolra fordította és Londonban 1844-ben kiadta, azon véleményen volt, hogy ezen Tyrker bizonyára magyar volt. Minthogy ezzel ellentétben, a Heimskringla többi angol nyelvű kommentátora Tyrkert minden áron németnek akarja megtenni, alapsabban kezdem tanulmányozni a dolgot, és a felhozott és felhozható bizonyítékok és érvek kellő mérlegelése után azon meggyőződésre jutottam, hogy az islandi krónika Tyrkerje, aki ötszáz évvel Columbus előtt járt már Amerika földjén, semmi esetre sem lehetett német, hanem minden valószínűség szerint magyar volt. (Bár az sínes kizárva, hogy besenyő lehetett.) Erre vonatkozó tanulmányomat dr. Borovszky Samu ur, a Magyar Történelmi Társulat titkára, amint épp a napokban volt szives értesíteni, a „Századok” egyik legközelebbi számában fogja közzétenni, amikor is azt, tisztelt szerkesztő ur, ha érdekl, egész terjedelmében megismerheti. Kollegiális üdvözlettel, őszinte tisztelője, Pivány Jenő.

Tehát Tyrker a minnesotai követhat is künn járt Amerikában s most még csak az a vita, hogy magyar volt-e, vagy német. Mindenesetre furesz, hogy örömeben törökül kezdett beszélni. Tudomásunk szerint még egyetlen magyar, se német ember se örült meg annyira valaminek, hogy törökül beszélt volna. Meglehet, hogy ez abban az időben Vineyardban, vagy Vinlandban így volt szokásban. De elég hozzá, hogy startoltunk a nemzetközi konkurrencziában s dr. Borovszky Sámuel szerint Pivány következtetése a legkomolyabb figyelemre méltó bizonyára széles körben fel fogja kelteni a tudományos körök érdeklődését. A Magyar Történelmi Társulat legközelebbi ülése is foglalkozni fog ezzel a tárggyal,

amelyre különben Pivány Jenő a Londonban élő Kropf Lajos hazánkiával együtt már több ízben figyelemztette a tudományos világot.

Tehát megmozdul a nagy ágyú: a tudomány is, és Columbus a legrosszabbra lehet elkészülve. Mint egyszerű plagizátort fogják elítélni, lenézni és megvetni. Bár erre a new yorki közsobor így felelhet:

— Uram! Az egészen mellékes, hogy jelentéktelen emberek, nomád csapatok és kalandorok előttem Amerikában jártak. A világnak még sem volt tudomása arról az új, gazdag és hatalmas világról, amíg én nem jutottam el oda s az én jelentéseim és felfedezéseim alapján kezdődött ott meg az európai beáramlás, más-képpen az civilizáció munkája. Hiába tapasztalta ki nem egy szakácsné a lerepült fazékfödőkön a gőz fészerejét, a gőzmozdonyt mégis Stephenson találta ki, s ezért csinálhatnak, amit akarnak, Amerika felfedezése eskis az én hajóutajaimhoz fűződik s miattam jöhet 1362, jöhet Tyrker, jöhet Amerigo Vespucci, ékirás és Minnesota, Christophoro Columbus nevét egyik sem hamisíthatja el.

És a közsobornak igaza van. Így a Pesti Napló ezikke. Sokkal komolyabban foglalkozik a Bevándorlóban megjelent fejtegetésekkel a budapesti „A Nap”, mely másfélhasáros ezikkének végén ezeket írja:

Természetesen eljártunk rögtön ebben a rendkívül érdekes és fontos dologban dr. Borovszky Samuval. A Történelmi Társulat titkára készséggel adott felvilágosítást s a Nap munkatársa előtt a következőkben erősítette meg a szóban levő eseményt:

— A kérdéses tanulmányt Pivány Jenő ur Filadelfiából megküldte nekem azzal a kéréssel, hogy alkalmas helyen közöljem. Pivány következtetése a legkomolyabb figyelemre méltó s bizonyára széles körben fel fogja kelteni a tudományos körök érdeklődését. A normánokkal Amerikában járt Tyrkert megelőző Laing Sámuel, az ismertevű tudós tartotta magyarnak s az ő erre vonatkozó közleménye alapján írta meg tanulmányát Pivány. Az érdekes munkát a Magyar Történelmi Társulat legközelebbi ülésén be fogom mutatni, azután közzé teszem a „Századok”-ban. Pivány Jenő különben a Londonban élő Kropf Lajos hazánkiával együtt már több ízben figyelemztette a tudományos világot érdekes magyar vonatkozásokra.

Dr. Borovszky kijelentései után most már a legnagyobb érdeklődéssel várjuk, hogyan fogadják majd Pivány Jenő nagy horderejű tanulmányát egy nálunk, mint a külföld tudományos világában. Kétségtelennek látszik, hogy a magyar tudományosság a legnagyobb eredménye a kellő méltánylásra és elismerésre talál majd a szakértő tudományos fórumoknál.

Kaszabék.

Ügyük látszólag rosszra fordult.

Kaszab Imre new yorki honfitársunknak és nejeének ügyével ismételve foglalkoztunk. Feljelentették őket a bevándorlási hatóságnál, mire letartóztatták és csak magas kezesség mellett bocsátották őket szabadon.

Az ellenük megejtett tárgyalások annyira előnyösek voltak, hogy ügyüket kedvezően terjesztették fel a kereskedelmi minisztériumhoz. Közben azonban a bevándorlási hatóság nyilván újabb adatok birtokába jutott, mert esütörtökön és pénteken újabb tárgyalták az ügyet, mely, amint halljuk, most már kevésbé kedvező Kaszabékra nézve.

BÉCS EGÉSZEN MEGVADULT.

LEHETETLENNÉ TESZI A POLITIKAI KIBONTAKOZÁST.

A legutóbb beérkezett hazai lapok beszámolnak arról a szakadásról, mely a függetlenségi pártban beállott. Kossuth Ferencet, a vezért, mikor üres tarisznyával került vissza Bécsből Budapestre, megdermesztő hidegséggel fogadták a pártkörben. S habár egy későbbi, általunk már a múlt számban leközölt kábelsürgöny szerint a vezérnek sikerült a vezéri botot magának továbbra is biztosítani, Kossuthnak vezértségét, a függetlenségieknek további engedékenységét maga Bécs teszi lehetetlenné.

Bécsben kiadták a jelszót, hogy a függetlenségiek nem kellene semmi szín alatt a kormányban, habár Kossuth Ferenc minden politikai kozmetikus szert felhasznál, hogy visszatetsztést ne szüljön Bécs szemében. Feladta a magyar bankot, feladta az önálló vámterületet, a ki-egyezést hajlandó volt husz esztendőre meghosszabbítani. Többet engedett, mint amennyit Bécs valaha követelni mert volna oly kormánytól, amelyre a mostani hazafiak mindig rákenni akarták a hazafiatlanság vádját.

A nagy engedékenységtől Bécs vérszemet kapott. Most már mindent megtagad és övületében már maga sem tudja, hogy tulajdonképpen mit is akar. Mint az a maláj ember, akinek elméje valami fölött hirtelenül meghibbant, kést ragad és végigszágulda az utcán, mindenkit leszur, aki eléje kerül, míg végre össze nem roskad, akképp a megöregült Ausztria is mindent le akar gyilkolni, ami eléje kerül: Magyarországnak legjogosabb követeléseit, legegységét.

Jó lesz, ha, míg késő nem lesz, a burg elagott lakójának valaki eszébe fogja juttatni azt, amit Palmerston angol államférfi az 1849-iki konfliktus alkalmából mondott.

Ezt mondta szórul-szóra: „A kérdés az, vajjon Magyarország megtartsa-e külön nemzetiségét mint határozott királyság az ő saját nemzetiségével és saját alkotmányával, avagy bekebeleztesse-e az általános alkotmányba, mely az osztrák birodalomnak adati fog. Lehetetlen be nem vallanunk, hogy Ausztria meg fog gyengülni, ha a háború végigküzdetik. Mert ha a magyarok fognak győzedelmeskedni és győzelmük Magyarországnak Ausztriától való teljes különválását fogná eredményezni, ez az osztrák birodalomnak olyan széttagolását jelenti majd, mely Ausztriát megakadályozza abban, hogy az európai hatalmak sorában továbbra is elfoglalja előkelő állását. Ha azonban másrészt magasabb erők segítségével agyonzúzná Magyarországot, ezzel Ausztria agyonzúzná egyuttal a saját jobbkeztét.”

Ma, hatvan év után, eszébe kell juttatni Ausztriának megint, hogy Magyarország az ő jobbkeze. S ha Ausztria erre semmi áron visszaemlékezni nem akar, akkor hadd jusson Palmerston mondása a magyar államférfiak eszébe. Akkor ezek a magyar államférfiak talán mégsem fognak örökkön-örökké koldusok módjára hajlongani Bécsben.

Ausztriának nagyobb szüksége van Magyarországra, mint Magyarországnak Ausztriára. Az a magyar államférfi fogja csak igazán szolgálni hazáját, aki erre az aranyigazságra, amelyet Palmerston már hatvan év előtt hirdett, megtanítja az osztrákokat.

A gerinctelenekkel szemben persze Ausztria kerekedik felül és adhatja Magyarországgal szemben a bankot. És Ma-

gyarországnak az a legnagyobb csapása, hogy nálunk odahaza nem akarnak kivészni a gerinctelenek.

Ujabbán Lukács László, a volt pénzügyminiszter, vállalkozott arra, hogy híveket toborozzon az osztrák felfogásnak. Mikor fognak már híveket toborozni a magyar nemzeti eszme számára?

Singer Mihály.

Vass érdekében.

Kacziányi és Hamborszky mozgalma.

Vass György honfitársunkat, amint ezt már a múlt héten megírtuk, New Brunswickon feleséggyilkosság miatt halálra ítélték s az ítélet végrehajtása a július 16-ával kezdődő hétre van kitűzve. Éppen mai számunk más helyén közöljük Antalics Györgynek Vass Györgyre vonatkozó levelét, mely a hitvesgyilkost sehogy sem tünteti fel előnyös szímben.

A minap azonban szerkesztőségünkben voltak Kacziányi Géza dr. és Hamborszky N. B. Pál magyar lelkészek, akik tudva levőleg Vass megkegyelmeztetése dolgában mozgalmat létesítettek s ezek az urak azt mondják, hogy még akkor is, ha Vass megrögzött gonosztevő volna, meg kell moztatni az érdekében füt-fát, mivel a vádlott s most már elítélt kellő védelemben nem részesült s mivel Gerő László, Kiss Ambrus franklin furnacei, valamint Lakos Kálmán és Pócs István perth anyóyi lakosokat, akikre Vass mint mentőtanukra hivatkozott, még csak be sem idézték a tárgyalásra, állítólag azért, mivel a várost nem akarta az ügyesség költségeivel megterhelni.

Ha ez így van, akkor a perújítást minden áron ki kell vinni s a nevezett lelkészek bírják is már New Jersey állam kormányzójának ígéretét, hogy ez ügyet lekiismeretesen megvizsgálta fogja. Valószínű eszerint, hogy Vass György ügyét újból el fogják tárgyalni, — kérdés persze, vajjon a második tárgyalás a hitvesgyilkosra nézve kedvezőbb eredménnyel fog-e végződni.

Zugbankár.

Koffler new yorki pénzküldőt elfogták.

New Yorkban az Avenue B 10. száma alatt folytatott Koffler József „banküzlet”, amelyet, miután egy időn át sűrűn hirdett magyar lapokban, honfitársaink is felkerestek.

Tavaly két magyarországi ember, Dobrovsky János és Mihálovsky Ferenc, a nagy válság hatása alatt visszaindultak Magyarországra. Előbb a megtakarított pénzüket, 500 dollárt és 1500 koronát, átadták Koffler bankháznak, hogy küldje haza a ezimükre, mert ennyi pénzt nem akartak a zsebükben magukkal vinni.

Elutaztak, haza is érkeztek. A pénzüket azonban hiába várták. Végre beleuntak a várásban. Hajóra ültek s visszajöttek New Yorkba. S mivel Koffler ur nem igen mutatott hajlandóságot a pénz visszafizetésére, a két atyafi feljelentette őt a rendőrségen. Koffler letartóztatták és Herbert bíró kétezer dollárnyi kezesség alá helyezte a „derék bankárt”.

NEMETH JANOS v. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZÁ FORDULJON. ARJEGYZÉKEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSERT IRJON E CZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A NEW YORKI EGYLETEKHEZ. Tisztelettel értesítjük a new yorki magyar egyleteket, hogy mulatságaikon és gyűléseiken dr. Vasváry W. Jenő ur, lapunk belmunkatársa, fogja ezúttal a Bevándorló-t képviselni. Az egyletek titkárai tehát felkéretnek, hogy gyűléseikre és mulatságaikra való meghívásukat ezúttal egyenesen dr. Vasváry W. Jenő ur címére, 327 East 13 street, New York, küldeni sziveskedjenek.

ADAKOZZUNK MADÁCH SIREMLÉKÉRE. Lapunk előző számában vezércikkben megírtuk, hogy Nagyvárad városi tanácsa sajnált MADÁCH IMRÉNEK, az „Ember tragédiája” halhatatlan megteremtőjének siremlékétől harmincz koronát. Magyarország egyik legnagyobb lángelméjének e brónzárnyalékát meg kellene említeni, hogy bár mi nem szeretünk gyűjteni, gyűjtést indítunk meg Madách Imre siremlékére. Adjon mindenki, amennyit tud. A szegény az ő tizcentjével épp úgy kifejezésre juttatja hálását, mint a nagy költő, mint a gazdag az ő dollárjával. Minden beérkező adományt e helyütt fogunk kimutatni. Eddig adakoztak:

„Bevándorló” szerkesztősége... 6 dollár
Barna Gusztáv ..... 2 dollár

Barna Gusztáv derék new yorki honfitársunk az ő adományát a következő levél kíséretében küldte be:

New York, 1909 június 18-án. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Madách Imre, magyar költészetünk és a világirodalom e kimagasló bajnokának siremlékére vonatkozó felkérését, igen tisztelt szerkesztő uram, nagy megilletődéssel olvastam végig. Kétségtelen, hogy eme hazafias serkentés minden jó érzületű amerikai magyarban visszhangot fog kelteni, mert, bárhol megglazultak legyenek máskülönben is a nemzeti kötelek, a honi irodalomra való büszkeség legtovább marad életben mindazoknál, akik műveltségre jogot tartanak. Fogadja tehát, igen tisztelt szerkesztő uram idezárt, két dollárra szóló hozzájárulásomat a nemes célhoz úgy, hogy azon reményben adom, hogy mások szerény példám alapján, megfelelő arányban fognak adakozni, hogy az utókor hálaját legalább az amerikai magyarok fejezzék ki méltó módon. Maradtam baráti tisztelettel, Barna Gusztáv.

ANTALICS GYÖRGY A FELESÉG- GYILKOS VASS GYÖRGY DOLGÁBAN.

Vettük a következő levelet: Franklin Furnace, N. J., 1909 június 17. Tekintetes Singer Mihály urnak, a Bevándorló felelős szerkesztőjének, New York. Tisztelt Szerkesztő Ur! A franklin furnacei magyarság nevében kérem, hogy néhány soromnak becses lapjában helyt adni sziveskedjék. A magyar lapokban többször lett említve Vass György magyar munkás, aki a perth amboy-i temető mellett lelőtte a feleségét. Minden magyar lap tévesen közölte, hogy ő jelenleg Franklin Furnaceban volt munkás. Egy évvel ezelőtt igenis volt Franklinban, de jobban mondhatjuk, hogy nem munkás, hanem esavargó volt. Vagy másfél évvel ezelőtt fenyegetett meg egy honfitársat, akinek feleségével viszonya volt, lelővéssel. Ezért néhány hónapig a hüvösön volt. Kiszabadulása után sem tért jobb útra. Megnősült ugyan, de azután sem igen dolgozott. A lapok írják, hogy kéthetenként 25 meg 30 dollárokat keresett s a feleségének adta. Ez azonban nem áll. Etek hitelbe és körülbelül egy évvel ezelőtt adósságok hátrahagyásával innen eltávoztak, azt sem tudtuk, hogy hova. Vass György tehát nem Franklin Furnacei munkás. S a franklin furnacei magyarság tiltakozik az ellen, hogy idevaló munkásnak nevezzék azt, aki egy évig ugyan esavargott itt, de sohasem dolgozott. Ezen kijelentésemhez hozzáfűzhetem még azt, hogy nem sok szegény fogja élni a magyar nevet Amerikában, ha a magyarok mindenütt úgy viselkednek, mint Franklin Furnace-on. A franklin furnacei magyarság az ő viselkedésében, összetartásában, egyetértésében mintaképe az amerikai magyarságnak. Ezt azaz is bizonyította, hogy az itteni Verhovay-Egylet kilencz számú fiókja, mely azelőtt 15 tagot számlált, két év alatt felszaporodott 200 tagra. És két év alatt, amióta én itt vagyok és a magyarság szervezésében részt veszek, a magyar mulatságok soha verekedés, bieszkázás, de még összehozalkozás sem történt meg. Bizom az Istenben, hogy ez így fog lenni a jövőben is. Kiváló tisztelettel Antalics György.

OHIO ÉS MICHIGAN ÁLLAMBELI OLVASÓINKHOZ. Tisztelettel értesítjük az Ohio és Michigan állambeli magyarságot, hogy a „Bevándorló” érdekében nevezett két államot Semsey Árpád ur most beutazza. Semsey urat felhatalmaztuk előfizetési és hirdetési díjak beszedésére és nyugtázására. Kérjük ottani honfitársainkat, fogadják Semsey urat szívesen és támogassák őt nehéz munkájában.

ÉLETUNT MAGYAR. A Pennsylvania állambeli South Bethlehemből a következőket írja lapunknak Booskor Mihály honfitársunk: Havasi Máttyás ungvári születésű, kisvárdai illetőségű, 35 éves szabó, folyó hó 16-án esti 7 és 8 óra közt a Linden Streeten levő lakásán borotválva átmetszette a nyakát és néhány percnyi kínos vergődés után kiszenvedett. A gyorsan előhívott orvosok már csak a beállott halált tudták megállapítani. Havasi már régebb idő óta ideggyógykezelésben volt, és valószínű, hogy végezetett is ideggyógykezelés követte el, mert még a tett elkövetésének napján is együtt dolgozott fivérével Woodring W. J. szabóüzletében. Munkáitárai és ismerősei józan és szorgalmas embernek ismerték. Az elmúlt év november havában harmadik ízben jött Amerikába. Egylethez itt nem tartozott. Temetése a római katolikus vallás szertartásai szerint csütörtökön délutáni négy órakor ment végbe. Odahaza, a szabóeszközök Kisvárdába özvegye és három árva fia iratják.

MORVAY ERZSÉBET AZ ÖRÜLTEK HAZÁBAN. Lapunk június 11-iki számában említettük, hogy öz. Morvay Erzsébet, szül. Juhász Johanna nyomtalanul eltűnt. Az asszony még alig három hónapja, hogy kijött Magyarországból s itt New Yorkban nővérénél, Süke Ferencz-nél lakott, majd Mészáros Lajos magyar vendéglőjében kapott munkát. Onnan azután egyszerre eltűnt. Most kiderült, hogy a szerencsétlen asszony, az utczán feltűnően viselkedve, magára irányította egy rendőr figyelmét, aki őt a Bellevue-kórház megfigyelő osztályába szállította, ahol elmezavart állapítottak meg rajta. Átvitték az örültek házába, kétségbeesett rokonait pedig értesítették.

MOLNÁR BERTALAN urat biztuk meg az Illinois állambeli East St. Louisban a Bevándorló helyi képviselővel. Molnár ur East St. Louisban előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY-
ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYESÜLŐ MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÖLDÖNK PÉNZT az ó-házba gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül kéz-
beszítjük a pénz kintalását igazoló eredeti postai feladó-levényt.
VESZÖNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankháza-
nagy részét mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzeiket lefogadjuk megörzés végett és
fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Kirá-
lyi Postatakarékpénztárban és beszeressük az eredeti betétkönyvecskét.
ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és
nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben
részesülnek.
JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelem-
mel, gyorsan és pontosan járunk el.

IRJON ARJEGYZÉKEERT E CZIMRE:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

WILLIAM S. SUSSMAN

INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.

Telefon: 5522 Broad.

42—44 BROAD STREET, 38—40 NEW STREET
NEW YORK.

LELKETLENSÉG EGY BEVÁNDORLÓT MAGYAR ASSZONNYAL SZEMBEN. Hallatlan és felháborító lelketlenséget követett el a bevándorlási hatóság egy magyar asszonnyal szemben, aki azért tette meg az utat Magyarországból New Yorkba, hogy az itt özvegygé lett leányának gyermekeit gondozza. Az eset a következő: A New Yorkban a 64-ik utca 419. száma alatt lakó Takács Ferencz-nének a férje néhány hónap előtt meghalt. Az özvegyasszony nem maradt pénz nélkül, mindazonáltal mint szakácsnő keresett és talált jól fizető alkalmat. Hogy azonban árván maradt gyer-

mekei ne maradjanak gondozás nélkül, kihozatta az édesanyját, egy, bár ötvenéves, de erőteljes asszonyt. Az orvosok azonban vesebajt konstataáltak az asszonnyal s a hatóság deportálásra ítélte őt. Takács Ferencz-nek hiába hivatkozott arra, hogy anyja nem jött ide munkát keresni, hanem nála fog lakni állandóan, hiába ajánlott fel tízezer dollárnyi jótállást azírta, hogy anyja soha nem fog a köznek terhére esni, a hatóság hajthatatlan maradt. Az embertelen határozat ellen beadott fellebbezést a kereskedelmi minisztérium elvetette s az öreg asszonyt visszatoloncolták Magyarországra. Ta-

TÁRCZA.

A model sir.

Írta: Radó Imre.

Csöngettek. A model kimozdult pózából és ruhái után nézett.

— Maradjon, kérem, — szólt a szobrász — bárki jöjjön, el fogom küldeni.

Sátori László kinyitotta a műterem ajtaját. Lantos Sándor várt az ajtónyitásra. A művész évek óta nem beszélt most érkezett barátjával. Nem is bizonyos, hogy most mint barátok állanak szemközt. Hiszen kerülték egymást és ha néha napján találkoztak, egy kelletlen köszönés-váltásnál egyéb nem történt közöttük. Egy leány-ügy kellemetlenségei zavarták őket széjjel, ugyanaz a leány-ügy, melynek nyomán az elhunyt legszebb barátság költődött köztük.

Perezekig szólanul tekintett egymásra a két férfi, majd lassu, kimerült hangon szólalt meg Sándor.

— Te esodálkozol? Igen, hozzád jöttem, nem tévesztettem ajtót. Hozzád jöttem... Én egy tönkrement ember vagyok. Hát megállítasz a küszöbödön? Nem kellek?

— Neked sok mondanivalód van, Sándor — válaszolt megindult hangon László — olyan sok, tudom, hogy egy nap, egy hét is kevés hozzá, sőt sajnós, azt hiszem, hogy egy egész életen keresztül szüntelen arról való beszédre lésem. Mondom: tudom. Eppen azért kérlek, ne ma vegyük fel a szomorú beszélgetés fonálát... Ma dolgozom, ma akarok elkészülni pályázatommal — különben elkésem vele.

— Elmenjek?
— Igen. Gyere holnap. Tizkor váralak...

A szobrász elkísérte a csigalépcsőig barátját, aki be se lépett a műterembe. Sándor bágyadtan vánszorgott le a lépcsőkön. Alig tett azonban egy pár lépcsőfokot, László, akit egy hirtelen ötlet kapott el, visszazólitotta.

— Mégis csak jöjj vissza. A spanyol-fal mögött ledől az a pamlagra, látom nagyon fáradt vagy, s megvárod, míg dél-
előtti munkámmal felhagyok. Majd

együtt ebédelünk. Csak arra kérlek, hogy míg dolgozom, egy szót se váltsunk.

Viszatérték a műterembe. Sándor az ajtónál kezdődő spanyol-fal mögötti pamlagra dült. László pedig visszatért munkájához. Mielőtt munkához látott volna, modeljével a lehető leghalkabban suttogott. A suttogás sokáig tartott s egy kissé szenvedelmes volt.

Sándornak tudja Isten, merre kalandoztak a gondolatai, bizonyos, hogy ott volt egész lelkével, ahol gondolatai jártak — nem hallott semmit a váson előtti esendes neszi beszélgetésből. Csak akkor tért magához, mikor László az ő gondolkodás hangján átszólt hozzá:

— Mégis csak beszélgetünk!
— Minek? Nem akarlak zavarni.

László áthajított a fal fölött egy czigartát.

— Gyujts rá. A gyufa ott van az asztalkán.

— Köszönöm. Nem dohányzom.

— Nem is iszol?

— Iát a kártya?

— Egy éve nem kártyázom. Ninesenek többé szenvedélyeim. Tejet iszom és este kilenczkor ágyban vagyok.

— És minden szenvedélyedről lemondtál?

— Juliára gondolsz?

— Juliára.

— Julia nem volt szenvedély. Szerelmem volt. Csak mikor szakítottunk, mikor elhunyt a szerelmem, helyébe egy hatalmas szenvedély lépett. A nagy szerelmem felváltott arra a közönséges érzésre, melyet a dohány, az ital, a kártya iránt éreznek e hármas jégben elkarhözott emberek... Azért fejelem ki magam annyira, azért mondtam le minden szenvedélyemről, hogy erről a szenvedélyről is lemondjak.

— Sikertől?

— Igen, de belepustultam. Nem olyan dicső dolog saját magunkat legyőzni. Alaposan legyőztem magam. Rom vagyok.

— Én meggyógyítalak. Talpra fogsz állni még ma... Meglátod!...

Elhallgattak. László kezdte újra a beszélgetést.

— Mikor láttad utoljára?

— Szakításunkkor. Egy évvel ezelőtt.

— Tulajdonképpen mi volt a szakítás oka?

— Mit kérdezed? Ugyanaz, mint nálad. Nem szeretett.

— És négy év után győződtél meg erről?

— Mindig azt hittem, hogy szeret. Hiszen minden idejét nekem szentelte. Mindig együtt voltunk.

— Békésen váltatok el egymástól?

— Gyönyörűen. Talán a válásunk utolsó pillanatai voltak azok a kivételes percek, mikor szerelmet éreztem irántam a leány. Egy-két napig a szakítás kínzó gyönyörébe merültem el. Egy-két napig, míg öntudatra nem ébredtem s meg kellett undorodnom mindattól, amit olyan gyönyörűnek, istennek találtam... De ezt te nem érted meg, míg el nem mondom...

— Tudod, milyen leány volt. Talán az első szó, amit megtanult kimondani, az „akarom” volt. Amit kigondolt, azt akarta. És sok ostobaságot, lelketlenséget kigondolt, akart, megtett. Te ezt látod és félreálltál. És ott maradtam én a rablánczom, mert a leány nem volt egyéb számomra, mint rabtartó. Felzudultam sokszor. Ilyenkor volt egy-két mosolya számomra, melegebb tudott hozzám lenni. A mosolyából olvasva azt hittem, hogy szeret, most tudom, hogy azok a mosolyok csupán külső tükrözései voltak annak az otromba lelki gyönyörűnek, melyet a lánczaitól szabadulni nem tudó áldozat kétségbeesett vergődései felett éreztem.

— Egyszer aztán határoztam. Igaz, hogy ez az elhatározás, az elhatározásaim jubileuma volt. De ez volt az utolsó. Ezt végrehajtottam.

— Egy álmatlan éjszaka után meglátogattam. A zongoránál ült, valami émelegős valeczert játszott. Emlékszem, nagyon ideges voltam.

— Azért jöttem, — mondtam minden bevezetés nélkül — hogy végre megért-sük egymást. Akarom tudni, vajjon van-e értelme a kettőnk közötti viszony-nak?

— Viszonynak? — álmétködött Julia.

— Közöttünk nem volt soha viszony!

— Évek óta folyton azt hajtogatom, hogy szeretem magát és még egyszer sem mutatott ajtót, így hát jogom van azt

mondani, hogy viszony, igaz, hogy áldatlan viszony van közöttünk.

— Mit akar tőlem — kérdezte valami hamis szelidséggel. Csak most érzem, hogy hamis volt az a szelidség, de akkor megfogott, elérzékenyített. Megbántam a kemény hangomat. Késő, szomorúvá vált hangon kérdeztem:

— Azért jöttem, hogy megtudjam végre, hogy szeret-e?

— Szeretem...

Meg akartam ölelni a leányt, feléje közeledtem s a boldogságtól dadogó hangon kérdeztem:

— Ugy-e, ez az irántam érzett szeretet: szerelmem, nagy, gyönyörű szerelmem? Olyan, mint az enyém?...

A leány kisiklott a karjaim közül és szólt:

— Nem! Ez nem szerelmem. Én nem tudok úgy szeretni, mint maga. Ahogy maga szeret, az örület és én józan vagyok, én érzem az örületét s a magam józanságát... s e kettő nem tartozik együvé... Ez nem szerelmem.

Lérogattam egy székre. Arezomat tenyerembe tettem, zokogva mondogattam: „Akkor én el vagyok veszve... el vagyok veszve...”

Odajött hozzám. Csitított. Beszélt, nagyon szépen beszélt.

— Ön ninesen elveszve. A maga számára nyitva van az élet. Eddig sem hiába élt. Sok szépet teremtett már. Önöl még nagy ember lesz. Műveiből meg fogja ismerni a világot. Irjon, dolgozzék! Legyen nagy!

Kitöröltem szemcimből a könnyeket. Ránéztem Juliára.

— És ha nagy lesz? Visszajöjnek magáért?

— Vissza! A nagyság kárpótól mindent. Azt hiszem, itt fog találni engem. Várni fogom a nagysága beteljesülését, mert hiszek benne...

Kezet csókoltam a leánynak és csak annyit mondtam:

— Visszajövök!

Hazarohantam. Iróasztalhoz ültem. Dologhoz láttam. Felelevenedett bennem a mesebeli pásztorfi, aki elindult, hogy leszedje az égről a legszebb csillagot, szerelmes királykisasszonya számára.

Nagygyá lenni! és a nagysággal járó javakat odaszórni a lábai elé — ezzel a gondolattal fekdtem le s álmodtam két

napig... érted? két napig. Ezzel a gondolattal fekdtem le s álmodtam a nagyságomról. Megálmodtam, hogy nagy ur vagyok, király vagyok, isten vagyok és felébredtem az én nagy lelki nyomorúságomra.

Harmadik éjjel ébren hanykolódtam ágyamban és úgy foglalkoztam rögeszmémmel, a nagygyávével, melyhez az eszközöket egy leányból akarom merítenni... Egy leányból!... Egyszer elfogyott az öntudat vagy talán a hiúság... „Hohó! Olyan tartalmatlan ember vagy, Lantos Sándor — szóltam önmagamhoz — hogy saját magadól nem tudsz meríteni?” Kicsoda ez a leány... Elindultam végre, én, naiv ember, hogy Juliában a tuezatlányt találjam fel, aki szelidséggel játszott a ama életfelfogását, hogy nem kötheti össze az életét egy ezü-gány-kenyérrel tengődővel, de majd ha... nagy leszek... ha, ha, ha!

Kiugrottam az ágyból. Munkához látam újra — egy drámán dolgoztam — felébredt bennem a „majd megmutatom és ember”, aki dolgozott, dolgozott — eredmények nélkül...

Már nem dolgozom. Az én megbomlott idegim képtelenek a nagy munkára...

Sándor elhallgatott. Kimerítette a beszéd. Elfáradtan hevert a pamlagon. Ha tudott volna figyelni, talán meghallotta volna a nagy esendben egy nő halk, elfojtott sirását... László morgogva szólalt meg...

— Ostoba történet... Ami pedig munkaképtelenségedet illeti, az nem igaz, ezt a csapást nem mérhette rád a végzet egy Julia miatt.

László a spanyol-fal mögé lépett, fel-szedte a ruhákat.

— A model sir. Érzékeny szívű leány — szólt oda Sándornak és visszatért a fal felé.

— Kisasszony, öltözködjék fel — ké-szen vagyunk.

A model zokogva öltözködött fel és távo-zott...

És László kivezette Sándort elkészült művéhez...

Sándor, mikor meglátta a nő alakot, megtántorodott. Ágyához kapott a kezével, ajkai értelmetlen szavakat hebegtek...

László gyönyörködve bámulva művét, szólt:

kies Ferenczét a lelketlen eljárás annyira felháborította, hogy habár férje amerikai állampolgár volt s habár gyermekei mind itt születtek, most eladja minden ingó-és ingatlanát és gyermekeivel együtt visszatér Magyarországra.

A BEVÁNDORLÓ NAPTÁRA. Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy az idén kellemes meglepetésben fognak részesülni. Karácsonyra ugyanis a rendes szép karácsonyi számon kívül körülbelül 300 oldalra terjedő, tartalomra nézve dús, fényesen illusztrált naptár, a „BEVÁNDORLÓ NAPTÁRA”-t fogják AJÁNDEKÉBAN kapni. A „BEVÁNDORLÓ NAPTÁRA” épp oly feltűnő fog kelteni, amily feltűnést keltettek minden esztendőben a „Bevándorló” karácsonyi számai. A naptárhoz a czimképet ILLES ANTAL jeles magyar festőművész rajzolta és festette. A czimképen ott van a hajó, amelyről a magyar bevándorló Amerikában partraszáll. Eléje siet az amerikai munkás, hogy kezét szorítson vele és a munka birodalmában üdvözölje. Hangulatos kép ez, mely becsületére válik Illes mesternek. A naptár többi illusztrációi is egytől-egyig eredeti rajzok lesznek. Részen Illes Antal, részben más magyar mesterek fogják azokat készíteni.

E bejelentéssel egyidejűleg felkérjük lapunk igen tisztelt olvasóit, hogy a mennyiben előfizetési díjakkal hátralékban vannak, ezt a hátralékokat mihamarabb beküldeni sziveskedjenek. Míg a rossz munkaviszonyok tartottak, elnézéssel voltunk, most azonban, hogy megindult a munka, elvárjuk, hogy olvasónk velünk szemben is teljesítsék kötelességüket. Minden pénzküldeményt így czimzendő: **BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK.**

HELYREIGAZÍTÁS. Mikor lapunk előző számában Kossuth Lajos most el-

hunyt barátját, **Hale Edvárd Everett** lelkészét méltattuk, felemlítettük, hogy az **Amerikai Nemzetőr** volt az első magyar újság Amerikában. Figyelmünket most felhívták arra, ami pillanatnyira kivesszünk emlékeztetőnkől, hogy léteztek már régebben is magyar újságok Amerikában, ha mindjárt rövid életűek voltak is. Amerikában az első magyar újság 1853. évi október havának 15-ik napján jelent meg **Korniss Károly** szerkesztésében. „**A Magyar Számúzóttok Lapja**” volt a neve. Csak hat száma jelent meg ennek a felelős és történelmi jelentőségű újságnak, mely már ugyanannak az évnök november 30-án megszűnt. Később, 1879 június hó 15-én, **Loew N. Vilmos** és **Mogyoróssy Árkád** még mindig körünkben élő honfitársaink próbálkoztak meg New Yorkban a magyar újságírással. Kiadták és szerkesztették a „**Magyar Amerika**” című lapot, amelynek szintén csak hat száma jelent meg. Ezt követte azután 1884 február elsején az „**Amerikai Nemzetőr**”, mely közel tizennyolcz évig állott fenn. Most huszonhárom újságja van Amerika magyarságának, amelyek közül azonban csak négy örönd nagyobb elterjedtségnek és pedig a Szabadság, Amerikai Magyar Népszava, Magyar Napilap és Bevándorló.

SAJTÓPER SZABÓ LÁSZLÓ LEKÉSZ ELLEN. Tiszt. Szabó László new brunswicki ref. magyar lelkész a **Heti Szemle** című felekezeti lapban egyre támadta **Hamborszky N. B. Pál** ugyancsak new brunswicki magyar lelkész, a többek közt a „presbiterianus fekete féz fejének” mondta, aki az akasztófára való. Ilyen és hasonló gyengéd kifejezések miatt Hamborszky már régebben elfogatta Szabó lelkész urat s ezzel az ügygyel foglalkozott legutóbb a new brunswicki grand jury, amely Szabó Lászlónak vád alá helyezését határozta el. Szabó lelkész ur 300 dollárnyi kezesség mellett szabadlábon van. Az ügyben értesülésünk szerint a legközelebbi napokban lesz egy további kihallgatás.

A MUNKA VÉRTANUJA. A Pennsylvania állambeli Allentownból értesítenek bennünket, hogy ott borzalmas halállal mult ki **Trombitás Gyula** honfitársunk. A szerencsétlen embernek ruháját munka közben elfogta a kerék, mely a ruhával együtt Trombitást is magával ragadta. Trombitásnak csak kásává lapított, fel nem ismerhető holtteste került ki a hamarosan megállított gépből.

VISSZAMENT MAGYARORSÁGBA. **Bozko Gyula** evangélikus lelkész lemondott New Brunswick-i állásáról és visszatutazott Nyiregyházára, ahol segédlelkészi minőségben működött s ahol most is ugyanazt az állást fogja betölteni.

Előfizetők.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése czéljából minden héten e helyütt nyugtázzuk a „BEVÁNDORLÓ”-ra való előfizetéseket. Aki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett Chicagóban dr. Wiener A., tiszt. Ludman Sándor; South Norwalkon Szmirnyák József, Czél József, Váradi József; Bridgeporton Betegsegélyző Egyletek Szövetkezete, Dezső János, Kiss M., főt. Szovorovszky P., Nagy Andi, Kocsis Mihály; Hazzardon Jankovits János; New Brunswickon dr. Grüssner Antal; Passaicon főt. Messerschmidt Géza.

Félévre fizetett New Yorkban Rieger Julia, Continental-kávéház; East Chicagóban Balázs György; Bath Beachen Böhm S. W.; Driftonban Beluscsak József; South Bethlehemben Jámbor Gyula; South Norwalkon tiszt. Dókus Gábor, Czél István, Szabó István, Sarjai István; Bridgeporton Diviky Károly, Horváth G., Kárász Ferdinánd, Gaál Antal, Pasztornyiczky Józsefné, Tatay János, Szalkó János, Czákó Lajos, Bakos Sándor; Mc KeesRockson Zapoteczky Gusztáv, Schwarcz I.; Maconban Fischer Árpád; Torringtonban Árva János; Homesteaden főt. Roskovics Szilárd; Pittsburgban Müller Ferencz; McKeesporton Rosenberg D. és társa; Astoriában Sehengar N.; New Brunswickon Szarvas Lajos, Supp József; Passaicon Bolla Károly; Dinna J.; Newarkon Germanus Emil; Garfielden Deák P.

Negyedévre fizetett Pittsburgban Nebiros Astro Medical Co.; Columbusban Mészáros Lajos.

M IÉRT MOSSA KI A RUHANEM T TISZTA FEHÉRRE S AZTÁN KIKEMÉNYITI CSIKOS ÉS PISZKOS KEMÉNYÍTŐVEL — A MIT A FÜSZERES A LÁDAFIÓK ALATT NYITVA HEVERTET? “ A R G O ” TÖKÉLETES KEMÉNYÍTŐ, A MIT MINDEN MOS DA HASZNÁL — HIDEG VAGY MELEG KEMÉNYÍTÉSNEK. — VEGYEN TISZTA „ A R G O ” CSOMAGOT 5 CENTERT.

KÖSZVÉNYES?

KÖSZVÉNY, CSONTSZAKGATÁS, DERÉKFÁJÁS, ERŐLTETÉS ELLEN A LEGJOBB SZER A

Prof. HAGER-féle EXTERNIN

1 üveg ára 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel, az árat 5 centes bélyegekből küldje be előre. — Egyedül kapható:

„**VÖRÖS KERESZT**” **MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN**
8901 BUCKEYE ROAD és 89-IK UTCZA. CLEVELAND, OHIO.
A „Hasznos Tanácsadó”-t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

SZABÓ LAJOS postamester

CHROME, N. J. és VIDÉKE

EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.

Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:

LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Idéges kecskék.

A természettudomány mit állapít meg.

Ujabbban a természettudomány sokat foglalkozik az állatok élettanával és bebizonyította, hogy az állati idegzet igen közeli rokonságban áll az ember idegzetével.

Ujabb megfigyelések azt bizonyítják, hogy állatoknál is mutatkoznak olyan jelenségek, amelyek közeli rokonságban vannak a hisztériával és más egyéb, a nem-i élettel összefüggésben levő jelenségekkel. Egy amerikai kecskefajnak például az a sajátága, hogy erősebb külső behatásra, mint például erős hangra, hirtelen összeesik, mintegy elájul, miközben végtagjai megmerevednek. Ennek az oka, hogy a végtagokon levő izomszomsók megfeszülnek, megkeményednek, úgy hogy semmiféle erővel meghajlítani nem lehet. Ebben az állapotban a légzés nehéz, az állat szemei kitégülnak, az ütőér összehúzódik. Az ájuláshoz hasonló állapot azonban nem tart sokáig és rövid időn belül az állat megint jól érzi magát.

Ez a kecskefaj egyébként áll különözik a házi kecskétől csak éjjel, amikor sokkal vadabb és nagyon ijedős. A kerítéket nem ugorják át, mert ez is előidézi az ájulást, és így biztosan be lehet őket keríteni. A mozgékonyaságnak ez a hiánya bizonyos mértékben lomhának tünteti fel ezeket az állatokat, de ők ezt ösztönzerű övatosságból cselekszik. Ajulásuk különben nem veszedelmes. Ha nagyon gyakran történik, gyengíti az állatot, de pusztulást nem okoz. Az ájulás-szerű görcsre való hajlamot azonban átöröklik, sőt ez a jelenség még a keresztetett fajknál is fellép.

E sajátosság kecskefajnak eredetéről mit sem tudunk. A Marshal County-ban lakó farmerek állítása szerint 50—60 év óta ismerik azon a vidéken, eredetükre vonatkozólag azonban ezek sem tudnak felvilágosítással szolgálni. A farmerek azt állítják, hogy újabbban Kanadából került hozzájuk egy szarvnélküli kecskebak, amely szintén ehhez a különös fajhoz tartozik.

(Folytatása következik.)

Lelkészek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy

KÉTSZAZ HÍMZETT MAGYAR ZÁSLÓ

hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló- és jelvény-készítő

PERÉNYI BÉLA

335 East 14th street, New York.
Irjon árjegyzékért, költségvetésért.

— Igen! Ez Julia!...
Sándor iszonyatosan kikelve magából, kérdezte:
— És ő... ő itt volt... míg én beszéltem.
— Ő. Azt mondtam neki, hogy megülöm, ha meg mer kukkanni. Akartam, hogy hallja a szavadat. Akartam, hogy te, aki még most is szeretted őt, lásd, mi volt... mindenki rongya... mert az... Így akartalak talpra állítani... Én nem akartam, de ő hetekig járt a nyakamra, a régi barátságára és egyebekre hivatkozott, hogy adjak neki munkát, hogy nagyon szeretne nekem is modellet állni... örülök, hogy elfogadtam őt... Boesáss meg ezért a drasztikus kuraért...
Sándor talán oda se figyelt barátja szavaira, folyton a szobrot nézegette:
— És ezzel te pályázni akarsz?
— Igen!
— Hát azt te nem fogod megtenni. Ez a szobor nem kerül közszemlére... nem... nem... nem!

Az őrvjögő felugrott az emelvényre. Felökte a szobrot. Utána ugrott. Rávetette magát és esköltö a nedves agyagot azon a helyen, ahol szerinte a világ legszebb szája volt lemasolva...
László a műterem egyik sarkából nézte a művészet-rombolást. Nem fájt neki a munkája pusztulása. Csak megrendítve látta a tönkerezott lelkű embert, akit így állított talpra.

Akinek nincsen hazája.

— Amerikai történet. —

Irta: **Hale Edvárd Everett.**

Angolból fordítja: **Loew N. Vilmos.**

Merem mondani, hogy a „New York Herald” oltsái nagy számának figyelmét elkerülte a „Halálesetek” rovatban közzétett következő közlemény:

Nolan Meghalt az Egyesült Államok Levantei nevű hadihajóján, a Csendes-tengeren való útján, ez év május havának 11-én: **Nolan Fülöp.** Én is csak véletlenül láttam meg ezt a

jelentést, mikor a Maekinak nevű faluskában az engem továbbszállítandó gőzöt várva, a szerény vendégfogadóban ültem. Hogy a lassan pergő órák unalmát agyonüssöm, mohón olvastam végig a Heraldnak szöben forgó számát mint egyedüli olvasmányt, amireh juthattam. S így persze végigbetűztem a hirdetések is.
Az emlékező tehetségem, különös tekintettel nevékre és eseményekre, kitűnő. S olvasóm alább meggyőződni fognak, hogy a Nolan névre való visszaemlékezésre a közönségesnél nagyobb okom volt.
Akiik kívülem olvasták az említett halál-jelentést, bizonyára meglepődtek volna ha a jelentés így lett volna szövegeve:
Május hó 11-én meghalt az az ember, akinek nem volt hazája.

Pedig hát közel ötven éven át a szegény Nolan Fülöpöt csakugy ismerték, mint embert, akinek hazája nincsen.
Mglehet, hogy a tengerészeti tisztak akiknek felügyelete alatt állott Nolan, hogy azok a tisztok, akik szolgálati idejüket vele töltötték, s akik közül számon, meglehet, még manap is élnek, nem is gyantították, hogy a köztük élő szerencsétlen embernek Nolan a neve.

1817-ben Madison kormányzásának végén bőségesen volt ok Nolan történetének elhallgatására. Ez az ok végleg megszűnt. Akkor a becsületes títokban tartotta a történetet. A katonák kötelezték magukat titoktartására s ezt hűségesen meg is eselekedtek. Sem az amerikai sajtó, sem az ország népe soha azzal a különös esettel meg nem ismerkedett és jogos a feltevés, hogy az ügyre vonatkozó iratok megsemmisültek, amikor Ross a kormány székhelyének építéletét felgyújtotta, mert ezeknek nyomára nem birtam akadni, amikor mint a felszerelési osztály hivatalnok a tengerészeti irattárban kerestem őket. Valószínű, hogy Nolan a háboru befejezésekor a Tuckerek vagy Watsonok egyikének felügyelete alatt állott s valószínű az is, hogy Tuckery vagy Watson, amikor több évig tartott tengeri kőrtjáról visszaérkezve, Washingtonban Cowinshieldnál, aki akkor a tengerészeti osztály főnöke volt, jelentkezett, azt találta, hogy a kormány a Nolan-ügyet ignorálta. Mglehet, hogy Nolanról és ügyéről Washingtonban tényleg nem tudtak semmit, de meglehet az is, hogy a

kormány élén álló urak politikai okokból nem akartak tudni az ügyről. Annnyit azonban tudok én, hogy 1817 óta egyetlen tengerészeti parancsnok sem említette többé Nolan nevet az ő hivatalos jelentéseiben.

Annak a titoktartásnak oka megszűnt azonban már most s így azt hiszem, hogy némi haszonnal fog járni, ha most, a szerencsétlen ember elhallozása után, a felszóluló nemzedék okulására elbeszélésem annak történetét.

akinek nem volt hazája.

Nolan Fülöp derék, szemrevaló katonatisztje volt az Egyesült Államok nyugati légijóának, ahogy akkor a nyugati államokban állomásozott hadtestet neveztek. Talán az ördög akarta úgy, hogy Burr Áron, ez a czipra lelkű esaló, amikor 1805-ben az első merényletet intézte New Orleans ellen, valahol Massac közelében találkozott Nolan Fülöppel, a bátor, eszes és lelkes fiatal emberrel. Burr hamarosan felismerte Nolan értékét, magához láncozta őt, sokat társalkodott, sétált, kirándult vele és — megígérte. Az ezen találkozást követő év folyamán a katonai élet teheré vált Nolan számára. Uj barátjának terjedelmes és lendületes leveleket írt a szegény fín, aki egészen Burrnak befolyása alatt állott, de ettől soha írásbeli választ nem kapott.

Nolan ábrándos lett, ami felett tisztársai sokat mulattak. S míg ők quaterkázással és kártyázással töltötték szabad idejüket, ő egy hírhedt politikusnak szentelte minden szabad percét.

Egy alkalommal Burr ismét arra a vidékre jött. Nem mint ügyvéd jött, hogy egy-egy kliensének dolgát végezze, hanem mint hódító. Akkor már számos diosötlettek s azt híresztelték róla, hogy gíriási hadsereg áll mögötte s hogy császári koronát fognak a fejére tenni.

A híres kalandor Adams kastélyában szállott meg s alig egy órával megérkezése után Nolanért küldött.

Nolan persze sietett a meghívásnak megfelelni. Este Burr esónakra illette őt s kiment vele, állítólag hogy egy érdekes pontot mutasson meg a természet szépségeiért rajongó Nolanak. Mikor e vízi kirándulásról visszatértek, Burr szabadon rendelkezett Nolan felett, aki attól

A BEVÁNDORLÓ

Amagyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden **KEDEEN** és **PÉNTEKEN**. Szerkesztő és kiadó: **SINGER MIHÁLY**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

FIKIRODAK: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every **TUESDAY** and **FRIDAY**. Edited and published by: **MICHAEL SINGER**. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

BRANCH OFFICES: Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— New York városa ez idő szerint a német dal jelében áll. Az Egyesült Államok minden részéből idereseglettek a német dalrók és az amerikai sajtó rokonszenvelő üdvözlő öket. Sőt McClellan, New York városának polgármestere, német nyelven intézett hozzájuk ünnepi üdvözlőt. Meglehet, hogy ez egyszerű politikai fogás a polgármester részéről, de mindenesetre azt jelenti, hogy a németeket, mivel szervezve vannak, észreveszik.

— A német dal díszítéséhez hozzájárult **Ambrózy** báró, a washingtoni magyar nagykövetség tanácsosa és jelenlegi ügyvivője. Egy nyílt levélben rapszodikus módon zengedez a német dalról. Ő meg valószínűleg megerősíteni akarja a — hármas szövetséget.

— A németek dalárúnepe a német lapokra nézve nagy haszonnal jár. Az összes serfőzők ez alkalomból üles hirdetések tesznek közzé, abból a helyes felfogásból indulván ki, hogy a német dal és a sűr szorosan egymáshoz tartoznak.

— Bécsből kábelzik ma, hogy a császár város hírhedt polgármestere, hogy **Luenger** Károly ur megvakul. Ez a hír egy pár évtizedes igazságról számol be most. Mert Luenger sohasem látott tisztán. Őt mindig megvakította a harag és az előítélet.

— Ugyanekes Bécsből érkezik a hír, hogy **Ferencz** József sajnálja Vilmos német császártól a ezár eskőjét s legközelebb ő is találkozni fog az oroszok urával. Jól teszi **Ferencz** József, nem tudhatja, hogy mikor lesz megint szüksége a muszkára.

— Gompers, az amerikai központi munkásszövetkezet elnöke, szombaton Európába utazott a munkaviszonyok tanulmányozására. Ez utjára visz magával valamit, ami alig fogja őt tanulmányai-ban elősegíteni: szűkkeblű előítéletet az európai munkás ellen.

— Herostrates azzal akarta a nevét megörökíteni, hogy felgyújtotta az ezeusi templomot. **Kissé** ártatlanabb, de mindenesetre hőbortosabb módon kíván a világ nyelvére jutni **Cook** tiszteletes ur, aki a North Carolina állambeli Ashevilleben hirdeti az Isten ígését.

— A vallásnak ez a furesza katonája azzal véli Istenét legjobban szolgálhatni, hogy megtámadja a tudomány által rég megállapított igazságokat. Azt mondja, hogy a tudomány hazudik, amikor azt állítja, hogy a föld mozog. Szerinte egy amerikai „gentleman” már csak azért sem hisz el azt a „badarságot”, mert a biblia szerint **Józsuá** a napot állította meg. **Cook** ur szerint tehát a föld nemcsak hogy nem mozog, hanem lapos, mint egy turoslépeny. **Cook** elérte a célját, a világ beszél róla. Hanem azért — mégis mozog a föld.

AMERIKAI DOLGOK.

A „fekete kéz” végnapjai. Oldfied postafőnök Cincinnatiiban egy éjjeli házkutatás alkalmával szerencsés fogást csinált, mert több mint tizenkét olyan egyént tartóztatott le, kikről alapos a gyanu, hogy a rettegett „fekete kéz” bandához tartoznak és összeköttetésben vannak a Marion és Columbusban elfogott vezetőkkel.

Éhező rokkantak. A Los Angeles mellett levő Sawtelben az ottani katonai menhely százötven lakója kijelentette, hogy amint megkapják nyugdíjukat, elhagyják az intézetet, mivel ellátásuk és élelmezésük a legemberietlenebb. E. J. Cohan, a menház parancsnoka, elismeri az állapot tarthatatlanságát, de okát abban adja, hogy a kongresszus leszállította az intézet számára megszavazott pénzt és ezzel szemben a tagok létszáma emelkedett. Jelenleg az intézet vagyona 42 dollár és ebből július 1-éig kell élelmezni százötven embert.

Kigyómádók. Hutchinson (Kansas) vidékén egy új vallás kezd a könnyen hívő lakosok között elterjedni. A terjesztők az „igazi fiatal keresztények”-nek nevezik magukat és azt hirdetik Isten legnagyobb kegyelmi jelének, ha a hívő a kigyók csipése után is életben marad, illetve sebesületlen lesz. A környék vallásos érzületű lakossága felhívta a kerületi ügyész figyelmét a népbolonditókra, de a hatóság nem tehet a mozgalom megállítására mindaddig semmit, míg a hívők közül valamelyik meg nem betegszik, vagy meg nem hal a szenvedett kigyócsipések következtében. Az új szektának eddig több mint harminczhárom híve van.

Kegyelem egy gyilkosnak. Az állami kegyelmi bizottság kegyelemre ajánlotta **James B. Genrey**-t, ki 1895-ben meggyilkolta **Madge Yorkot**. Genrey, aki színész volt és azon időben Bostonban játszott, szerelmes volt Yorkba, ki mint színésznő Harrisburgban volt szerződött. Egy nap találkát adtak egymásnak New Yorkban, de York lekésett a vonatról s Genrey barátai felchekezték, hogy kedvese felültette őt s most bizonyosan más karjai között vigad. A könnyen hívő ember ennek hatása alatt Harrisburgba utazott s ott Yorkot szállodalakásában lőtte s maga is öngyilkosságot követett el, de csak könnyebb sebesülést szenvedett s a szállodából elmenekülve, két napig étlen-szomjan bujdosott a Fairmont parkban, míg végre önként jelentkezett a rendőrségen, összetörve a lelki fájdalomtól és elcsigázottan az éhségtől. A bíróság akkor halálra ítélte, de kegyelemből életfogytiglani fegyházra változtatták büntetését.

Nem vették fel állampolgárnak. Az illinoisi Supreme Court az east St. Louis-i **Krasky** koresmárost elutasította az állampolgárság elnyerése iránti kérvényével azon indoklással, hogy egy ember, a ki a „kék törvényeknek” ellene szegül és üzletét vasárnap nyitva tartja, nem méltó az Egyesült Államok polgárságára.

Gibbons biboros a nőkérdésről. A Szt. József-iskola női hallgatói előtt Gibbons érsek a nők szavazati jogáról beszélve, kijelentette, hogy ő minden természetellenes törekvést elítél s így a nőemancipációnak is ellensége. Az agg főpap így okadatozza meg kijelentését: Szeretem önöket, de csak akkor, ha tisztelni tudom; tiszteletemet pedig csak az a nő bírhatja, ki igazi hivatását teljesíti. — azt a hivatást, melyet a férfiak lovagiasága s az isteni küldetés biztosít önöknek. Ne dobják el maguktól ezt a tiszta hivatást, mert ahogy belépnek a politika sánczaiba, a nyilvános élet szennye önkre is rá fog tapadni s csak addig védik önmagukat az erős férfivállal, míg elismerik önmagukról azt, hogy gyengéek, de ha részt kérnek az élet förtelmes küzdelmeiből, elvesztik az oslopot s összeomlanak majd a terhek sulya alatt.

Lelőtte fiatal feleségét. Teanek N. J. kis faluska lakosainak nyugalmát bor-

zalmas gyilkosság zavarta meg. Az eset részletei még nincsenek kiderítve s így csak azt közölhetjük, hogy **William Westervelt** teaneri előkelő vállalkozó fegyverrel lelőtte fiatal feleségét. A kora reggeli órákban Westervelt felöltöztenül az utcára rohant és rémes jajgatással kiabálni kezdett, hogy ő feleségének gyilkosa lett. Egy **Palmer** nevű szomszédja, aki azt hitte, hogy Westervelt esetét vesztette, lakására kísérte, ahol tényleg megtalálták a fiatal nőt vérében fetrengve. Westervelt azt mondja, hogy ő az ujonnan vett fegyvert mutogatta feleségének, ez véletlenül elsült és halálosan megsebesítette a nejét. Ez azonban csak mese-nek látszik, mert a lövés a sebhely szerint hátulról történt. A gyilkost letartóztatták és a rendőrség szigorú vizsgálatot vezet a titokzatos bűnyüggben.

Any a öt gyermeke az éhségtől felholtan az utcán. A sors csapásaitól meglátogva, a szegénység minden nyomorúságán átmenve, az örültek házába szállított egy asszonyt. Brooklynban egy rendőr a reggeli órákban egy hattuag családot talált, melynek tagjai iszonyu sírás között húzódtak meg az épület tövében. Felszólítására az anya, aki öt gyermekével ott huzta meg magát, elmondotta, hogy férje öt két hónap előtt elhagyta s így iszonyu nélkülözések között él. Lakásuk nincs és három nap óta egy falatot sem ettek. Midőn ekkor a rendőr a legkisebb, alig 2 éves gyermeket felvette s a többieket felszólította, hogy kövessék, hogy érdeklükben valamit tegyen, az anya félőrülten reá rohant és azon hiszében, hogy gyermekeitől akarják őt elszakítani, kiragadta a fiúcskát a rendőr kezéből. A rendőr azután mentőket hívott, kik a kórházba szállították a szerencsétlen nőt, hol az orvosok megállapították, hogy a kiállott lelki szenvedések következtében hirtelen megőrült.

Holttest az utazóládában. New Yorkban a nyolczadik Ave. 182. számú házában a lakók már napok óta fojtó szagot éreztek, mely mindinkább elviselhetetlenné vált. Bejelentették az esetet az egész házat bérlő **khinai Sun Leungnak**, kinek a második emeleten **khinai** étterme van. **Sun Leung** rögtön a rendőrségre sietett és ott jelentést tett az esetről, egyben előadta, hogy egyik lakója, ki a felső emelet egyik szobáját bírta bérből, már napok óta eltűnt s az a gyanuja, hogy talán öngyilkosságot követett el. A rendőrség megjelent s a kérdéses szoba bezárt ajtaját feltörve, ott egy utazóládát s abban egy foszlásnak indult női holttestet talált. A háziaknál megejtett nyomozás aztán kiderítette, hogy a nevezett szobában egy **Lang** nevű **khinai** pénzér lakott. kinek állandó összeköttetése volt egy **Elis Siegel** nevű hittérítővel. A nyomozás ez irányban indult meg, de még eddig nem a legnagyobb eredménnyel, mert a szerencsétlen áldozat szülei nem tudnak ráismerni a holttestben leányukra. Egyedül az anya ismert fel hasonló ékszereket rajta, mig az apa azt állítja, hogy leánya Washingtonból irt a közeli napokban levelet, hogy hittérítő utjáról nemsokára hazatér családja körébe. Ha a meggyilkolt nő tényleg **Siegel**-leány volna, egy polgárháború egy hős generálisának, **Siegel** **Ferencz**nek unokáját ölték meg a legkegyetlenebb módon.

Pres.: **Joseph Soisson**. Cashier: **E. R. Floto**.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELLSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connellsville-i és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

HA OLVASNI akar szép regényt INGYEN kap olyant, ha erre a címre küld egy kétczentes bélyegét: **RUTTKAY JENŐ** 106 AVENUE B, NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA

KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE

123-5 Street, McKeesport Pa.

Gyógykezelék a saját intézetemben mindennemű betegséget, úgy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül.
Haskőregerülést, rákot, jótállás mellett, operáció nélkül végbélhajok. Férfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe.
LEVELBELI MEGKERESÉSEKBE EMLITSÉK A „BEVÁNDORLÓ”-T.
Mindén bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

Monopolium újból életbelépett. Caracasan a szövetségi törvényszék határozatot hozott, melynél fogva **Castro** volt elnöknek 1908-ban a só és gyufa-monopolium megszüntetését célzó rendeletét megsemmisítette. A határozat folytán a londoni **Ethelburg-i** szindikátus összes jogait visszanyeri. **Albert Pamé**, a társaság igazgatója ezért az érdem. Ő a tárgyalásokat, minden diplomáciai beavatkozás igénybevétele nélkül, a legnagyobb körültekintéssel juttatta diadalra.

Ausztria védi a petroleumtermelőket. Az osztrák petroleumforrások tulajdonosai védekezni akarnak a **Standard Oil Co.** azon törekvése ellen, hogy nyers olajtermékeivel eláraszsa az országot. A kormány támogatja a termelőket s e célból nagy pénzüsszeget bocsát a finomított rendelkezésre, hogy üzemeiket kibővítsék és tökéletesítsék. Előkelő pénzemberek kölcsönöket szavaztak meg a nyerdő nyersanyagra, hogy így az ország termelői védhessék magukat az amerikai áru beözönlése ellen.

Japán anarchisták. A honolulu japáni konzul jelenti **Tokioba**, hogy a helyzet a szigeten javul és a rend kezd helyreállni, miután a munkások legnagyobb része abbahagyta a sztrájkot és felvette ismét a munkát. A zavart a konzul szerint japán anarchisták okozták, akik felbujtatták a népet, hogy lépjenek **unio**ba, mert ezáltal nagyobb munkabért fognak elérni. Tulajdonképpen céljuk azonban a felbujtóknak a saját zsebük megtöltése volt. A konzul az ültetvényesekről s ezeknek a japán munkásokkal szemben követett bánásmódjáról a legelismertöbben nyilatkozott.

Rablóvilág Oroszországban. Kiewben egy csapat fegyveres rabló betört egy földbírtokos kastélyába. Azt követelték a tulajdonostól, hogy pénzt adjon elő. Miután kérelmük nem teljesített, sortűzre adták az ellenszegülőkre s elmenekültek. A tulajdonos édesanyja, három paraszt és egy szolga a lövések következtében sérüléseket szenvedtek, melyek azonban nem életveszélyesek.

Zivatar áldozata. Egy égháború következtében a galicziai **Sanok** járásban egész esomó ember vesztette el az életét és az összedült házak iszonyu pusztulás képét tárják a szemlélő elé. A lecsapott villám több épületet felgyújtott, óriási anyagi kárt okozva. Egy fába, mely alá több mint öven ember menekült a zivatar elől, szintén beleütött a villám, melynek következtében több mint nyolcz ember meghalt és számosan súlyos égési sebeket szenvedtek.

Francoiaország költségvetése. **Cailaux** pénzügyminiszter betértesztette a képviselőháznak az 1910-ik évre szóló költségvetését. Az elmúlt évben az államháztartásnak 21,000,000 dollár hiánya volt, melyet akképp akar a miniszter fedezni, hogy 9 millióval megterhelje az 1911. évi költségvetést, 12 millió dollárt pedig új adóalpok létesítésével fedez. Ezen adóalpok az automobilok által elhasznált petroleum, melynek adója literenként egy cent lenne, továbbá a kutyadók és az ingatlan örökösödési illetékek felemelése.

Magyarországnak ideai buzatermelése. Szomorú jelentést adott ki a földművelésügyi minisztérium Magyarországon az ideai buzatermelésre vonatkozólag. A tavalyi rossz esztendőnél még rosszabb az ideai eredmény. Mig az elmúlt év termelése 41,420,000 méterháza volt, addig az ideai csak 33,430,000 méterháza ígér. Hej, hát nemcsak Ausztria és a nemzeti kormány, de a magyarok istene is ellene fordult a szegény Magyar Miskának.

A kolera terjed. A legutóbbi 24 óra alatt, mint ezt **Szent Pétervárról** jelentik, harminczegy kolera-megbetegedés fordult elő. Tiz kolerabeteg meghalt. Eddig nyolcz kórházat rendeztek be a koleras betegek befogadására, de már eddig is szűknek bizonyultak. A hatóság a borzalmas betegség vovaterjedésével szemben, tehetetlen.

Kiválták a szemét. **Torreóban**, Mexicóban, rablók megtámadták és megölték **Tiburcio Garcia** levélhordót és **Juan** fivérét. A rablók azután kiválták áldozataik szemét, mert azt tartották, hogy az áldozat szemében lefényképeződik a tettes arcsmása.

A szultán utazik. Egy angol jelentés szerint **V. Mohamed**, a török szultán, az ősz folyamán szakit az eddigi török hagyományokkal és egy hosszabb körúton meglátogatja Európa összes fejedelmét, Deczemberre jelentette be látogatását Londonban.

Amerika a messze Keleten. Egy **Pekingből** érkezett kábelsürgöny szerint holnap, szerdán fogják ott megnyitni egy amerikai banknak, az **International Banking Corporation** fiókját. Ezt a bankot három és félmillió alaptőkével 1902-ben alapították Connecticut államban s azóta a világ minden részében nyitottak fiókokat. A messze Keleten ez az első amerikai pénzintézet.

Olvasóinkhoz.

Tisztelettel értesítjük olvasóinkat, hogy **RAJCS ZOLTAN** ur pittsburgi székhelyű **Pennsylvania** és **West Virginia** államokban, **KOSTRUB N. FERENCZ** ur chicagói székhelyű **Illinois** és **Indiana** államokban, **SEMSEY ÁRPAD** ur Ohio és Michigan államokban, **TEICHER LAJOS** ur passaiczi székhelyű **New Jersey** államban és **FEHER JENŐ** ur bridgeporti székhelyű **Connecticut** államban képviselik a „Bevándorló”-t.

DEZSŐ HERZ BANKÁR

KÖZJEGYZŐ.....
KÖNYVKERESKEDŐ.
76 AVENUE A,
NEW YORK.

GUTTMAN J. és TSA

a Nyugat első magyar könyvkereskedése

Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai dolmányok, szegedi paprika, lipői túró, magyar szilvák, vár elárulása nagyban és kicsinyben. Jutányos árak. Postai megrendések postai ellenkezőletnek.

PEDERÉKNEK KÖLÖN KEZELÉSMÉNYEK.
Mindén megrendelés így czimzandó:
J. GUTTMAN & CO.
380 WEST DIVISION STREET,
CHICAGO.

Magyar fogorvos

Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.

DR. FRANK KERN

233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.
Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

JOGÜGYI IRODA

KIZARÓLAGOSAN HAZAI ÜGYEK ELINTÉZÉSÉRE. KÖLÖNÖSEN TELEK-KÖNYVI ÉS ÖRÖKÖSÉSI ÜGYEK RENDEZÉSÉRE. ELKÉSZIT MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ OKMANYOKAT JUTANYOS ÁRON. AZ IRODA ELEN ALL

DR. VASVÁRY W. JENŐ

OKLEVELES HAZAI ÜGYVÉD, A „BEVÁNDORLÓ” SEGÉDSZERKESZTOJE.
Levélbeli megkeresések így czimzandók:

BEVÁNDORLO

327 East 13th Street, New York.

BARTÓK LÁSZLÓ

NEW YORKBAN, A MÁSODIK AVENUE 184-IK SZÁMA ALATT

MAGYAR VENDÉGLÖT

nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészített kifüno — magyar ételek kaphatók.

AKI OTTHON AKARJA MAGAT ÉREZNI ÉS ZAMATOS MAGYAR ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magánvendéglőjét.

Hazai dolgok.

Angyalcsinálás.

Budapest. Csinos, fiatal, de halálsápadt arcu leány jelentkezett a főkapitányságon s mikor az inspekcziós tisztviselőhöz vezették, lesütött szemmel, remegve mondta:

— Bűnös vagyok, tessék engemet lecsúszni. Megöltem a gyermekemet, aki meg sem született még. Buday Istváné — egy villamos kalauz felesége — végezte az operációt rajtam, valami csernára kötött zöld ággal, amelyik két napon át a testemben volt. Nem pénzért csinálta, hanem inkább sziveségből, de aztán elpletykálta a dolgot és borzasztón féltem, hogy a rendőrség megtudja, hát eljöttem magamtól.

Beidéztek aztán Buday Istvánné, született Lukács Mária-t a városi villamos kocsivezető neje beismert mindent.

— Nem tagadom — mondta rémülten — magamon is végeztem olyan műtétet. Miután sikerült, másnak is megvettem, de csak ingyen. Csinálják a nagyurak dáma is, de nekik telik doktorra; nekünk meg nagyobb nyűg a gyerek, mert ügyis nyomorgunk.

A jósziví dilettáns-doktornőt letartóztatták s nyomozzák a többi pácienseit is, amint a szigorú törvény parancsolja. A fiatal leányt, aki Gally Mária husz éves varrónő, szintén őrizet alá vették.

A kintornás.

Budapest. Minap éjszaka holttestre bukkantak a Budafoki-ut 32. száma előtt, egy deszkakerítés mellett. Nyakán és mellén hosszú, mély szúrás s a feje borzalmasan szétronesolva. Megállapították, hogy a halott Tarsoly Zsigmond husz-tendős kintornás, aki verekedő, garázdá természetű ember volt s különösen Back Imre elárúsítavál állott rendszeresen hadilábon. Backnak egy bódéja van a Budafoki-uton és Tarsoly gyakran ott settenkedett, szidta a kültekki boltot, a fiait pedig nem egyszer összeverte. Minap későn este a budafoki Széchenyi-féle vendéglő előtt találkozott Back Tarsolyval és megkérdezte tőle:

— Miért bántod a fiamat?
— Nesze a válasz! — kiáltott Tarsoly és arezultította az öreget, aki aztán revolvert rántott elő s Tarsolyra fégyvert kezéből s úgy főbevágta vele Backot, hogy előntötte a vér.

— Most pedig szétszedem azt a piszkos bódédát! — ordította böszülten.

Akkor jött oda Backnak tizenhét éves fia, József és a barátja, Pinta Mikla husz éves lakatos, akik utánarohantak Tarsolynak. Az öreg Back kihozott a bódéjából egy balta-t és azzal főbevágta Tarsolyt, a fia és Pinta pedig összeszurkálták. Az egyik késdöfés a szívén találta a kintornást, aki még pár lépésnyire eltámaszkodott, aztán összeesett és meghalt. Hogy ki mérte rá a halálos szúrás-t, azt még nem derítették ki. Backot a fiával és ennek a barátjával együtt bevisítették a főkapitányságra. Tarsolyt pedig a törvényszéki orvostani intézet boncolóterembe szállították.

Borbély mint bankigazgató.

Budapest. A kispárosok és kiskereskedők fillérszövetkezetének ez idő szerint Friedrich Lajos borbély a vezérigazgatója, aki ellen Stoll Jánosné magánzó uszora miatt tett feljelentést, mert 1600 korona váltótartozása ellenértékűl mindössze 450 korona készpénzt kapott ki. A főbőit elszámolta a szövetkezet kezelési, információs díj és egyéb költségek címén. A feljelentés után Friedrich kiegészített a panaszos nővel, mire ez a feljelentést tévesnek minősítve, visszavonta. A kir. ügyészség azonban fenntartotta a vádat és így került Friedrich a kir. törvényszék elé. A főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a panaszos egy örökséget kötötte le a kölcsön biztosítására, és mivel az ilyen ügyet nagy kockázattal jár, a szövetkezet kénytelen volt nagyobb kamatot felszámítani. A tárgyaláson ki-tűnt különben az is, hogy a vezérigazgató mindössze három elemi iskolát végzett. A törvényszék a vádlott borbély-vezérigazgatót védekezése alapján felmentette a vád alól. A kir. tábla helybenhagyta az első bíróság felmentő ítéletét.

Vezérkari utazás.

Alsókubin. Cizbulka hadtestparancsnok több tábornok és vezérkari tiszttel Rózsáhegyről Alsókubinba érkezett, hogy a vármegye terepviszonyait tanulmányozza. A hadtestparancsnokot kíséretével együtt szívélyes fogadtatásban részesítették. A terep-szemlést nagyban megkönnyíti a szép időjárás.

Damjanichné és a vesztőhely megváltása.

Arad. Özvegy Damjanich Jánosné, a nagy vértanu özvegyét az aradi vesztőhely megváltására alakult bizottság nevében meglátogatta Barabás Béla orsz. képviselő és felkérte, hogy a szent ezél érdekében a mozgalom védőségeit vállalja el. Damjanichné a könyezésig meghatva mondott köszönetet Barabás Béla orsz. képviselőnek a megemlékezésért s kijelentette, boldognak érzi magát, hogyha ez a szentelt föld csakugyan a nemzet tulajdonába kerül s azt a szomorú eseményt úgy örökítik meg, ahogyan a nagy időkben és nagy emberek emlékéhez méltók. A vértanu özvegye a védőséget elfogadta.

Nagyszabású birtokper.

Arad. Az aradmegyei Ravna községhez tartozik egy több ezer holdra terjedő nagybirtok, melynek értéke meghaladja a hat millió koronát. Ez a birtok a szabadságharc idejében a Józsa-család tulajdona volt. A szabadságharc lezajlása után a ravnai uradalmat Józsaéktól elkobozták, s hogy, hogy nem, a nagy kiterjedésű birtok ősi kastélyába a Wallstein bajor grófok fészkeltek be magukat és lettek az óriási uradalom teljhatalmu urai. A Józsa-család akkori nemsztorja, Józsa János annak idején mindent elkövetett, hogy a dominiomot visszaszerezze, de minden igyekezete és kísérlete eredménytelen maradt, mert az akkori esz-szári bíróság valamennyi fóruma elutasította jogos perével. Az öreg Józsa még az ötvenes években meghalt és halála után a család nem folytatta tovább a pert. Most egy félszázad után Józsa János egyik női unokája, névszerint Floreszky Jánosné az aradi törvényszék előtt perrel támadta meg a ravnai uradalom jelenlegi tulajdonosát, gróf Wenckheim Frigyes nagybirtokost. Gróf Wenckheim Frigyes a birtokot a Wallstein gróftól vette meg. A Wallstein grófok a birtok eladására Magyarországból elköltöztek, úgy, hogy tartózkodási helyüket a törvényszéknek nem sikerült kipihatólni. Az aradi törvényszék Floreszky Jánosné keresetének helyt adott és elrendelte a ravnai uradalom felbeesülését. Az uradalomhoz nagy kiterjedésű szántóföldek, erdők és bányák tartoznak, melyek mind nagy értéket képviselnek. Amennyiben sikerül a Wallstein grófok lakhelyét kipuhatólni és őket kihallgatni, úgy a törvényszék azonnal beleboesátkozik a nagy pörnek az érdemleges tárgyalásába, mely előreláthatólag évekig el fog tartani. A nagyszabásúnak induló pör kimeneteléről Aradmegyében nagy az érdeklődés.

Falusi tragédia.

Baja. A szomszédos Bácsmadaras községben Anton János háromévi katonáskodásból hazatért legény szivenszurta Geiger János tekintélyes gazdát, amiért ez a három esztendő közben elhódította tőle és feleségül vette a falusi bíró leányát. A gyilkos, aki áldozatát vagy harminc helyen szurkálta össze, vérben forgó szemekkel, elmezavartan, ott maradt a holttest mellett, esendörökrét kiáltozva. A esendörök a szerelmében megőrült legényt megvasalva a szabadkai ügyészség fogházába szállították.

Gyilkos völégény.

Bárdibükk. Somogy megye. Horváth József jómódu gazdalegény agyonlőtte menyasszonyát, Csomópó Annát, aztán pedig önmaga ellen fordította a fegyvert. Horváth József már régen jegyben járt a leánnyal, de a leány szülei utóbb nem akarták beleegyezni a házasságba. A legény minap este félkilenc órakor találkozott menyasszonyával s arra kérte, hogy hagyja el a szülői házat. A leány azonban nem akart szembehegyezkedni apja és anyja akaratával és újra arra kérte Horváthot, hogy várjon. A fiu erre revolvert rántott elő és így szólt: — Akkor meghalsz, Annus!
A leány ijedten menekült, de a dühös legény utána futott és rálőtt a leánnyra, aki menten meghalt. Horváth József erre eliramodott és a gyilkossága helyétől mintegy másfél kilométerre egy cseresnyefa alatt szintén kétszer lötte magát ellen. Mire üldözői utóérték, már halott volt.

Elásott csecsemő.

Boncznyives. Szilágymegye. Csorna Mária udvarában ismeretlen tettesek a földbe ástak egy csecsemőt. Még élt, a mikor kőbor kutyák kikaparták. A vonításra figyelmessé lett emberek gondozás alá vették a gyermeket s meg is keresz-telték. A tetteseket nyomozzák.

Letartóztatott segédjegyző.

Bukova. Hunyad megye. A községben az adórendező bizottság egy vizsgálójának jött nyomára. Pap Valér segédjegyző a befizetett adókat elikkasztotta és azokat hamisan könyvelte el. Az összeg nagyságát még nem lehetett megállapítani. Az ügyészség a sikasztó segédjegyzőt előzetes letartóztatásba helyezte.

Sikkasztó végrehajtó.

Déva. Horváth György városi végrehajtó nagyobb összegű hivatalos pénzek elikkasztása után megszökött. Horváth a hátralebékban levőket végrehajtotta és az illekeket felszedte. Most kellett volna befizetnie a beszédett összeget s ez elől szökött meg. Budapestről keltezett levelet küldött Dévára, amelyben állásáról lemond. A rendőrség elfogató parancsot adott ki ellene.

Megveszett ember.

Gyöngyös. Viselka János 40 éves gépészen, ki két hét előtt jött haza a Pasteur-intézetből, ismét kitért a vezetés és Miklós Györgyöt megharapta. Mindkettőjüket a Pasteur-intézetbe szállították.

Volt polgármester halála.

Kassa. Münster Tivadar, Kassa város harminczégy éven át volt polgármestere, a kassai Kazinczy-kör elnöke, több jótékony egyesület vezetője, hetvenhat éves korában rövid szenvedés után tüdőgyulladás következtében elhunyt. Münster a darabont-korszak alatt is szolgált, sőt Pongrácz főispán városi installációján is résztvett, ami az egész városban népszerűtlenné tette. Kevéssel ezután nyugdíjaztatását kérte. Halála városzerte részvétet keltett s a gyász alkalmából a városházán, muzeumon és a főbb köz- és magánépületeken kitértek a gyászlobogót.

Megfojtották az apjukat.

Kecskemét. Megdöbbentő gyilkosságot lepleztek le Kecskemét közelében, az újkécskai tanyán. Még április 5-ikén el-tűnt a tanyáról Baranyó Imre jómódugazdaember. Hozzá tartozói: a felesége, leánya és két fia bejelentették az esetet a csendőrségnek s a fiuk annak a gyanujoknak adtak kifejezést, hogy atyjuk öngyilkos lett. Csala Ferenc újkécskai csendőrmester, aki előtt kezdettől fogva gyanus volt az eltűnés, most megállapította, hogy az öreg Baranyót a két fia ölte meg, a harminczkétéves Károly és a huszonöt éves Balázs.

Az apagyilkosságot a két fiu retentő kegyetlenséggel hajtotta végre. Mikor április 5-én az öreg a szomszédos tanyájába ment, fiait az istállóban megrohanták és leteperték. Egyik fiu a hasára és a kezére térdelt, a másik pedig megfojtotta. Ezután kivítették a már kihűlt holttestet a szántóföldre és elásták. Két hét múlva észrevették, hogy a csendőrség neszel valamit. Erre a holttestet felásták s a tanyán kemenczébe összeégették. Hat óráig tüzeltek a halott alá, melynek megszensegedett részeit szétzörték a mezőn. Csala őrmester ráakadt az égett esontdarabokra s kérdőre vonta a Baranyó-fiukat. Ezek tagadni próbáltak, de végre beismerték a gyilkosságot, amelyet azért követtek el, mert atyjuk hatvan-egy éves volt már, nem dolgozott s féltek, hogy a vagyonuk elfogy.

A legényeket a csendőrség átadta a kecskeméti kir. ügyészségnek egy zacskó megszensegedett esonttal együtt. A meggyilkolt felesége és leánya semmit sem tudtak arról, hogy miképpen halt meg az öreg Baranyó.

Gotthard Jenő halála.

Kerény. Vas megye. A községben meghalt egy kiváló magyar eszilágász: Kerényi Gotthard Jenő. Kerényi Gotthard Jenő 1857. május 31-én született Kerényben, Vas megyében. A gimnáziumot Szombathelyen, felsőbb tanulmányait a bécsi műegyetemen végezte. 1881-ben a külföldi utazásain és Ó-Gyallán szerzett tapasztalatai alapján Kerényben eszilágászati obszervatóriumot épített, s azóta a eszilágok, főleg az üstökösök spektroszkópiái vizsgálatával és tudományos fotográfiával foglalkozott.

Leugrott a robogó vonatról.

Lugos. Laszko Béláné Alsóvezekéről Lugosra utazott, de Temesvár közelében elálmossodott és mélyen elaludt; a kalauz elfelejtette felkölteni, így tehát a vonat a rendeltetési állomáson tulvitte. Az étközkeosi pinczérének eszébe jutott, hogy a nő Lugoson ki akart szállani, felrázta és a szerencsétlen félálmosan, ijedten összeszekepkodta homliját és a nyitott ajtón kinyugrott a teljes gyorsasággal robogó vonatról. Eppen a gavadisai ut sorompójánál zuhant ki és a váltónál szöveget képező végányokba ékelődött a lába. Szörnyű kiáltásaira odasiettek az emberek, be-szállították a kórházba, hol a lábáról ezafatokban lógó hust egészen le kellett

LEGALCSÓBB és LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE

SCHWABACH ÉS FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán.

NEW YORK

1431 FIRST AVENUE,
a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MASODIK AVE., A KIENCZEDIK UTCZA SARKÁN.

Kitünő ételek és italok.

Kitünő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

MINDEN ESTE ELSORANGU ZENEKAR.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000.

Beszélnék magyarul.

IGAZGATÓTANACS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZŐT: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pénnyel-vania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ON BETÉTEZ

ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélküli hármikör kivétel.

BETÉTEKET EGY DOLLARTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal meg-küldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÖNK a világ bármely részébe a leg-jutányosabb áron és a legrovidebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajóje-gyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árára vásárolhat. Kerjen bővebb felvilágosítást levélleg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

TÖKE: 100.000 dollár.

FELESLEG: 500.000 dollár.

Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.

SCRANTON SAVINGS BANK

120 és 122 WYOMING AVENUE, SCRANTON, Pa.

Alapították 1867-ben Alapították 1867-ben.

ESZAKKELETI PENNSYLVANIAI LEGRÉGBB TAKARÉKPÉNZTARA.

Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban.

Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.

BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCZIG NYITVA.

Alapították 1897-ben. Telefon: 176 Melrose.

MANDEL és ILKOVITS

BANKHÁZA

374 ALEXANDER AVENUE, NEW YORK.

Közjegyzői iroda. Tűz- és élet-biztosítás.

Hajó- és vasuti jegyek. Pénzküldés.

FORDULJANAK BIZALOMMAL A BRONXI MAGYAR BANKHOZ.

szedni. Olyan veszélyes sérüléseket szenvedett, hogy amputálni kellett a lábát.

Betörés a törvényszéken.

Marosvásárhely. Minap éjjel a törvényszék épületébe betörők alkulesal behatoltak és több helyiségen keresztül Udvarhely ügyész hivatalos szobájába mentek, az ott levő Wertheim-szekrényt kifurták és a benne levő pénzt ellopták, majd az asztalfiókokat is feltörték. Azután a folyosó fülkáját átfurták és Pozsonyi elnök szobájában a pénzeszekrényt akarták feltörni, azonban, úgy látszik, ehhez már nem volt elég idejük. Az ellopott összeg nagyságát még nem állapították meg. A tetteseket nyomozzák.

Rablómerénylet a vonaton.

Miskolcz. Minap éjjel vakmerő rablómerénylet történt a Miskolcz és Nyék között robogó vonaton. Hegedüs István szentistvánbaksai lakos Amerikába készült, s Budapest felé utazásában Miskolczon szállott át hajnalban a következő vonatra. Utána három ismeretlen ember szállt fel ugyanabba a szakaszba. Ez a három ember, alighogy a vonat megindult, mindjárt odatelepedett melléje, s egyikük elővett egy köteg kártyát és felszólitotta, hogy játsszék velük. Hegedüs azonban visszautasította. Utitársai akkor egy-két percet elhallgattak és csak a szemükkel beszéltek egymással. Aztán az egyik közülök szivarral kínálta meg Hegedüst, de ő ezt is visszautasította. Ekkor aztán 6k maguk gyújtottak rá és néhány perc alatt erős, kábító füsttel lett tele a fülke, amelytől Hegedüst hirtelen elnyomta az álom. Hegedüs egyszer csak arra éberdt fel kábultságából, hogy valaki az oráláncaztal ríngatja a mellényén. Hirtelen felállott, megragadta a merénylő kezét, amire ez torkonra-

gadta és fojtogatni kezdte. Erre Hegedüs is védekezni kezdett és dulakodás fejlődött ki közöttük. Hegedüs egyszerre csak a földre gyűrte a támadóját, aki azonban zsebéből revolvert rántott elő és Hegedüs mellének szegyezve, ráordított, hogy ereszsze el, különben mindjárt agyonlövi. Hegedüs a halálos fenyegetéstől megijedt, s eleresztette támadóját, amire ez hirtelen felugrott, felrántotta a kocsit ajtaját, s a robogó vonatról kiugrott a sinek mellé. Hegedüs már a dulakodás elején észrevette, hogy kirabolták. A mellénye belésébe bevarrva volt 280 korona papírpénzt és a zsebében volt 72 korona ezüstpénzt már a dulakodás előtt elrabolták tőle, azonkívül elvették az utlevélét is. A rabló cselekedéséről már előbb leugráltak a vonatról. Hegedüs Nyékről kénytelen volt visszajönni Miskolczra. Itt mindjárt jelentést tett a rendőrségnek, ahonnan Takó Sándor rendőrbiztos ment ki nyomozni, aki csakhamar el is fogta a rablókat a vasut mellett egy koreszmában, ahol éppen áldomást ittak és osztozkodtak.

Illatos halál.

Miskolcz. Hiába, már a piperek és illatszerek sem tudják az életet megfűszerezni. Ezt bizonyítja a Hédosy Gyula, fiatal illatszerezs, aki egyenesen a szép és tiszta drogériából menekült a halálba. A parfümös és szepítő szerek közül kikerestte magának a leggyilkosabb mérget, az eziankálit, megitta és rövid kínlás után meghalt. Két levelet hagyott hátra. Egyiket Szombathelyen lakó özvegy édesanyjának, a másikat pedig egy kartsárának. Mind a kettőben elkieseredve panaszkodik az életre, melybe végleg belefáradt. Utolsó levelét már remegő kézzel, kuszált vonásokkal írta meg:

Most vettem be — a biztos halált hozó — mérget —

Ezek voltak az utolsó szavai. Nem sokkal később már meghalt. A rendőrségtől már korán reggel kimentek a helyszínére és megejtették a vizsgálatot. Egy pohárban, kevés vízben, nagyobb mennyiségű feloldott ciankálit találtak, a halott szájában pedig egy mogyorónagságu ciankálidarabot.

Meggyilkolt özvegyasszony.

Nagyikinda. Minap éjjel meggyilkolták özvegy Rajkov Obrádné nevű gazdag asszonyt. Az a gyamu támadt, hogy örökség miatt ölték meg. A vizsgálat folyik.

A vonat kerekai alatt.

Nagyvárad. Minap éjszaka az 507-es budapesti gyorsvonat véres kerekkel robbant be a nagyváradi pályaudvarra. Egy jómódú nagyváradi bérköcsitulajdonos, Magyar János került a vonat kerekai alá s a szárguldo gyorsvonat teljesen összeroncsolta a szerenésélen embert. Mezőpeterd állomáson a sinek között állt embert elütötte és halálra gázolta. A gyorsvonat személyzete észre sem vette a szerenésélen, s csak hajnalban a mezőpeterdi állomás munkásai találták meg a rettenetesen összeroncsolt ember tetemét. A vonat kerekai a szerenésélen ember két lábát leszelték s mellkasát összezúrták.

Gyilkos bányász.

Petrozinyi. Gicz Péter bányász a munkából jövet összeveszett egy olasz bányászszal, mert ez azt mondta, hogy ő keveset dolgozik. A szóváltásból verekedés támadt, melynek hevében Gicz tört rántott és az olasz munkást agyonszurta. Giczet letartóztatták.

A gyermek órangyala.

Sátoraljaújhely. A múlt héten nagy éhjáró volt Izbujaradvány község határában. A vihar elől egy 11 éves fiúcska remegve húzódtott egyik fa alá, ahová követte őt egy kecske is. A villám besaport a fába s a kecskét agyonütötte; a fiúcskának azonban komolyabb baja nem történt.

A cigányok ellen.

Sopron. Sopronmegye alispánja a következő utasítást küldte szét a községekhez: A kóbor cigányok letartóztatása tárgyában rendeletem kiegészítésül ezennel elrendelem, hogy amint a határban kóbor cigányok mutatkoznak és azok letartóztatása céljából a esendőrség támogatása szükséges, az elüljáróság köcsit tartozik az illetékes esendőrsőre küldeni, hogy a esendőrső ezen köcsin kellő időben a helyszínére érkezvén, a cigányokat letartóztathassa, mielőtt azok elmenekülnek. Amennyiben pedig az illetékes esendőrsőn nem állana kellő számú esendőr éppen rendelkezésre, akkor a legközelebbi szomszédos őrsőhöz kell fordulni. A esendőrsők már kellően utasítva vannak, hogy ily esetekben kerületükön kívül eső községeknek is azonnal siessenek segítségükre. A cigányok garázdalkodásától csak úgy tudjuk vérszerény lakosságát megszabadítani, ha őket szigorúan és következetesen üldözzük, ha megtelepedni és megtelepedni nem hagyjuk és ha velük szemben a legnagyobb erélyt fejtjük ki.

Megkínzott gyermekek.

Szeged. A szegedi rendőrség két fiatal gyereket esavargáson ért. Bekísérték őket a városházára, ahol kitént, hogy a szegedi gyermekmenhely felügyelete alá tartoznak. Bozovics János és Bozovics József a nevük és testvérek. Az előbbi tizenegy, az utóbbi tízéves. Korán árvaságra jutottak s a szegedi gyermekmenhelyre kerültek, ahonnan mindkettőt Csanytelekre adták ki gondozásba egy parasztagrához. Innen szöktek most meg. Amint a gyermekek beszéltek, nevelőszülei hihetetlen kegyetlenséggel bántak velük. Egyszer már meg is kísérelték a szökést. Felfeszítették az istállóajtót s már jó mesze jártak, amikor a gazda észrevette a dolgot, lóra kapott, utánuk vágatott s ostorral hajította őket vissza. Ettől kezdve még kegyetlenebbül bántak velük. Éjszakára a brutális ember hátrakötötte a kezüket, hogy az ajtó újra fel ne törhessen. A napokban az öregebb fiúnak sikerült kezét kihuzni a guzsból, öcsese köteleit is feloldotta s az istálló padlásán keresztül kimenekültek a szabadba. Így adta elő a két gyermek a szökést. Az éjszakába minden irány nélkül mentek. Nem tudták, hová jutnak és menekülésiük közben Szegedre értek, kiéhezve kóboroltak az utcákon, míg a rendőrök rájuk nem akadtak. A rendőrség a két nyomorékká kinnzott gyermeket a menhelyen helyezte el.

A győri nap.

Nagy idők évfordulója.

Junius ötödiki kelettel írja Zuboly a „Pesti Napló”-ban:

Az 1809-iki győri ütközet emlékére többféle ünnepélyekkel készülnek. Az első ezek között a Történelmi Társulaté, mely az Urániában holnap fog végbemenni. A programból azt lehet következtetni, hogy ez az ünnepség aféle kimagyarázó, megértető és elismerő alkalmaság lesz olyan dolgokról, amiket jóvátenni már nem lehet. Szépiteni pedig azért nem tanácsos, mert nemzetek haladásának és megerősödésének éppen egy a töredelmes magabaszállás és szigorú önismerés a feltétele, mint az egyes embereknek. S ha olyan emberekre nézve, akik komolyan veszik magukat, az életi és kötelességeiket, lealázó érzés elismerést kapni azon tényekért, melyekben hibásaknak vagy gyarlóknak találtattak, ugyanilyen lealázó dolog a nemzeti beszületet nem külsőségekben kereső csoportokra vagy tömegekre a kövér zafba mártogatott diésziadáknak az az áradata, amivel leöntenek nálunk mindent, ami történelmi vagy politikai.

A győri ütközet aktái már el vannak intézve. A nemesi inzurrekció 1809. június 14-én a János főherceg avatatlan vezetésével szembe került Európa legkiválóbb és legmodernebb seregével s rövid két óras harcban a csatát elvesztette. Ugyanez történe ma is, ha hivatásos hadseregek ellenében például oda állítanak a csupa kővérekéből, hosszú szakállakból és elaggottakból álló népfelkelő ezredeket. Az 1809-iki nemzeti inzurrekció éppen úgy viszonylott a napoleoni hadsereghez, mint a mai Werdn-puskás népfelkelő sereg a gépfegyverekkel, gyorstüzelő ágyukkal és füstnélküli poskaporral dolgozó modern hadseregekhez. Nem a vitézség vagy a bátorság hiánya okozta tehát a kudarcot, mert egy pár bravurosi haditett emléke a portyázó és az előrsi harcban dolgozó inzurrekció-sokról is fenmaradt, — hanem az a nagy ellentét, ami a középkorias szervezeti és egészen a IV-ik Béliág visszanyuló honvédelmi rendszer és a Napoleon kitünő felszerelésű, hivatásos hadserege között meg volt. Ami ebben a tapasztalásban ünnepésre való tanulsággal szolgálhatna, abban a rövid tanácsban foglalható tehát össze, hogy iparkodjunk elavult intézményeinktől a lehető leggyorsabban megszabadulni.

Van az éremnek azonban másik oldala is. Az inzurrekcionális intézményt, nemesi katonasága buktatta meg, hanem a bécsi kormány is. Régi receptje szerint tette, mint ahogy a honvédségi intézményt akarta hatványt után megbuktatni. Később rendelt el a fegyverrel, a csapatokat hiányosan szereltette fel és kiképzés nélkül indította meg a győri táborba. A gyalogság nagy része olyan puskákkal volt ellátva, mint az Alvinczy generális katonája, kinek adtak ugyan puskát, de nem adtak hozzá kövát és taplót. Bécsben diszkreditálni akarták ezt az intézményt első sorban a nemzet előtt, hogy okuk legyen a megszüntetésére, mert mindig féltek attól, hogy a nemesség a dinasztia ellen fordíthatja fegyverét. Holott a nemesség ártatlanabb volt ebben a rágalomban a husvéti báránynál is s a napoleoni hadjáratok alatt mindenre inkább gondolt, mint arra, hogy a dinasztától elszakadjon. A győri esata is csupán azért történt, hogy Napoleon boszut álljon a proklamációt elutasító nemességnek, melyről a francia hadbiztosok azt jelentették, hogy királyhűség már a szolgálólelküség határáit is meghaladja. A bécsi kormány ezért ért nemcsak intrikáival. Miután az inzurrekciót elzüllesztette, később a magyar országgyűlés aulikusai által, mint elavult rendszert megszüntette. Amde ez sem olyan dolog, amit érdemes volna ünnepelni. Legfeljebb aranygyapjasok, aranykulosok vagy Lipót-keresztesek lelkesedhetnek rajta, mert ok tudják, hogy micsoda kapcsolatokkal vannak érdekelve az ilyen kegyteljés ünnepélyekben. De a kevés dohányu kuroczok vagy az éppen dohánytalan Jánosok, miért és minék örüljenek. A győri esata szomorú esemény volt, aminek termékeny tanulsága nincsenek. Céljaira nézve pedig reakciós szándékok érdekében indult. A rendiséget akarta védelmezni Napoleon demokratá törekvései ellen. Napszerűvé lenni a nemzet köztudatában éppen ezért nem tudott. Petőfi kissé durván és kiméletlenül egyik versében ezt a győri ügyet is megénekelte, az ő hatvan év előtti szaván keresztül még tisztában áll előtünk, hogy társadalmi szempontból mi lehet ma, száz év múlva a nagymagyarságra nézve ennek a napnak jelentősége. Petőfi így szölt:

S ti, kik valljátok gögösen: Mienk a haza és mienk a jog! Hazátokkal, mit tennétek vajjon, Ha az ellenség ütne rajtatok!...

De ezt kérdeznem! — engedelmet kérek, Majd elfeledtem győri vitézséget. Mikor emeltek már emlékszübet A sok hős lábna, mely ott ugy futott.

Az emlékszübet már készült. Egyelőre ünnepélyek alakjában jelentkezik s ezek az ünnepélyek bővelkedni fognak igen szép felköszöntőkben és kimagyarázásokban. Ártatlan dolog volna ez magában véve, sőt némileg szívbevágó is, ha nem tudnók, hogy végeredményében ezek az ünnepélyek mind politikára mennek és kortes-agitációra, melyeken csak az utólréhetetlen fuvolázás Apponyinak vagy a sok szobru Kossuthnak kell jelen lenniök, hogy tisztában legyünk nagy leforrázással vele, hogy micsoda hazafiaság adnak be ismét nekünk történelmi vagy győri labdaeszkoban.

A „hatalom”.

A spanyol börtön rejtelmeiből.

A madridi központi fogház igazgatóját, Salillast felfüggesztették a hivatalából, mert a tisztét kissé túlságosan szabadelvűen teljesítette. A börtönben olyan élet folyt, amelyben a kedélyesség nem kivételes állapot volt, hanem rendszerré vált. A sok kiváltság között, amiket a rabok élveztek, említésre legméltóbb a hetenkint megjelenő, kézzel írott „A Hatalom” című újság kiadása. A lapot egy irodalmilag képzett fogoly szerkesztette, aki több nyelven beszél és külföldieken elkövetett esalások miatt hosszabb időre került a hűvőre. Ő volt az ismeretes sparrakkal is diszítették. Egy-egy számot szerkesztőségét a műveltek rabokból szervezték és helyiségnek a második emelet egyik üres celláját szemelték ki. A újság példányait maguk a munkatársak irták szépen fekete tintával és olykor nyol kinesszedelgők vezére. „A Hatalom” egy pezetárt árusítottak. Az illusztráltakért kétszer annyit kértek. Előfizetőket úgy gyűjtöttek, hogy cigarettákkal megvesztegették az öröket. A jövdelem legnagyobb része azonban a hirdetésekéből telt. Megjegyzendő, hogy a rendkívül elnéző Salillas igazgatósága idején a több évre elítelt rabok a zárkákban valóságos raktárt halmoztak fel italokból, amikkel szivesen kereskedtek. Az elárulást pedig ugyancsak megkönnyítette a rabok újságjában közölt hirdetés. Például:

Legfinomabb pálinka csak

Pepelnél kapható.

II. Emelet. 279. számú czella.

A lap egyik utolsó számában magasztaló vezérezik jelent meg Salillas igazgató áldásos működéséről. Azonkívül a hírrova egyik közleménye tudatta, hogy szent Izidornak, Madrid védszentjének tiszteltére társas lakoma lesz. Részvételi jegy ára esekély egy pezeta. De hát a banktelt terve füstbe ment. A spanyol kormány értesült arról, hogy mik történe a főváros központi fogházában, az igazgatót állásától felfüggesztette és a foglyok lapját betiltotta.

Megint György.

A szeb főherceget párbajra hívták.

Megemlékeztünk már arról, hogy György volt szeb trónörökös durván megsértette a konakban Okanovics örnagyot. Most azt jelentik Belgrádból, hogy az örnagy párbajra hívta György herceget. Elküldte hozzá két megbízottját, köztük Damjanovics örnagyot, akinek a királygyilkosságban nagy szerepe volt. György herceg a szolgálva kidobatta palotájából a párbajsegédeket s mikor már kiünn voltak, azt üzentette nekik, hogy öszezsküivő bandának nem szabad az ő küszöbét átlépnie és méltóságán alul volna, hogy szöba álljon öszezsküivő tisztekel. Okanics örnagy most a többi tiszt közt keres segédeket, de nem kap. Hir szerint a herceg megsértése miatt katonai bíróság elé fogják őt állítani. Minap kihallgatást kért a királytól, de a király nem fogadta. Az affére vonatkozóan ezt jelenti egy másik belgrádi tudósítás:

A volt trónörökös a konak kihallgatási termében sok ember jelenlétében rárvált Okanovics örnagyra, hogy hogyan merészt a konakba jönni.

— Ön meg akarja mérgezni apámnak irántam táplált jóindulatát! — kiáltotta. — Talán nagyobb hatalma van magának ebben az országban, mint Karagyorgyev Györgynek? Kik azok a férfiak, a kiket ön képvisel? Gyávák, árulók, megvesztegetett kékem! De a király fondorlataik daczára sem fogja magát megta-

Hugo Lederer's BANK OF EXCHANGE. 55 AVENUE B, 4-IK UTCZA SARKÁN, NEW YORK. Legelső magyar bankház. PÉNZT legbiztosabban és leggyorsabban küld haza az 6-hazába. Minden magyarországi takarékpénztárral összeköttetésben van. HAJÓJEGYET elad az összes hajóvonalakra a legjobb és leggyorsabb hajókra a hatótársulatok által megállapított eredeti áron. KÖZJEGYZŐI osztályában olcsó díjazás mellett hazai ügyeket pontosan elintéz. Okmányokat konzulátusilag hitelesített. HUGO LEDERER, 55 Ave B, NEW YORK

LILIAM CREMET ES SZAPPANT. RÓTH SAMUEL-félet. 125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY. ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a harmat, friss és úde lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden néven nevezendő arczisztatlanságot legrovidebb idő alatt az arczról levesz. Kapható RÓTH SAMUEL Gyógyszertárban, a „MEGVÁLTÓ”-hoz.

BÉKEFFY és SUSSMAN. „UNIVERSAL” KÁVÉHAZA ÉS ÉTTERME. 1059 második Avenue, New York. az 55. és 56-ik utcák között. AZ ELŐKÉLŐ MAGYARSÁG KEDVENCZ TALÁLKOZÓHELYE. Zamatos ételek, kiténő italok, elsőrendű kiszolgálás.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA. 153 East 4th Street, New York.

Adni. Legidősebb fia kedvesebb előtte, mint bárki közületek. Az örnagy erre magából kikelve, harsány hangon ezt mondotta: —No, jó, hát akkor menjünk együtt a király elé! Okanovics a király dolgozószobájá felé ment és ki akarta nyitni az ajtó, de egy hadsegéd utját állta. György herceg újból szidalmazni kezdte Okanovics örnagyot és pártját öszezsküivők bandájának mondotta. Tettelegességek elkerülése végett az örnagy azután elhagyta a kihallgatási termet.

A jó tanács.

Apróság a budapesti életből.

Az egyik budapesti kávéháznak, amelybe igen előkelő közönség szokott járni, rendes látogatója volt egy fiatal ember. Hónapokon át járt ez az ifju a kávéházba és egy-egy uszonna-kávé és pikoló mellett ott töltötte a nappalokat épp ugyan az éjszakákat.

Az, hogy a nappalokat ott-töltötte, nem volt különös. Ebből legfőlebb az tetszett ki, hogy a jeles ifjunak nines semmi foglalkozása. De már az a körülmeny, hogy éjszakánként is ott bóbiskolt a kávéház valamelyik sarkában, fölötte gyanus volt. Mert ez azt mutatta, hogy a fiatal embernek nines lakása.

Hát hiszen ez sem olyan rendkívüli dolog. Az ilyen nagy városban, mint Budapest, sok különös existenzencia lézeng s a kávéház elegáns gavallérja, akinek nines lakása, nem éppen az utolsó species ebből a nemből.

A kávéház tulajdonosának azonban sehogym tetszett ez a kvártélyos ifju. Sanda szemmel kezdte nézegetni, ami végre aztán-feltűnt az ifjunak is.

És az ifju érezte, hogy valamivel meg kell magyaráznia az ő éjjeli és nappali törzsvendégeskedését. Egy éjjel aztán maga szölitotta meg gavalléros könnyedséggel a kávéház tulajdonosát: —Mit szól hozzá? — mondotta mélabus sóhajjal. — Át kell virrasztanom az

Nők és férfiak! Nőknek van a legnagyobb orvosi gyárukunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában. Sok év óta férfi és női betegségek gyógyításának szenteltük magunkat. Kik alapos, lelkisimerezes gyógyulást keresnek szaktudott, tapasztalt európai orvosoknál — kik alaposan vizsgálják, kezelnek szív, tüdő, ideg, máj, gyomor, vese, hólyag, hólyag, szem, fül, orr-nyelvszövet, nemzetséget, aranyér, koszvénybántalmat, öregséget, hányótságot, húgyvese, hűfőz, ha bármily tilkos betegséget, — azok bizalommal forduljanak hozzánk. Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű belső, belső és külső bajokat, dagadókat, torokdagadást, vérhajókat, elégytelt fertőzést, impotenciát, ifjúkori bűnök s okozta következményeit és mindennemű nem betegséget. Jelzavunk: a beteg alapos és lelkisimerezes kezelése, annak meglegedésére. Ha a bajt gyógyíthatatlannak találjuk, azt kezelde nem vállaljuk el és öcsintés megmondjuk. Gyógykezelésünk teljesen fájdalom nélküli és nem akadályoz senkit munkájában; orvosi gyógyítunk évente. Tanácsot fordíljon hozzánk: ez semmi sem kerül; ha baja van, jöjjön aronai, ne halassza holnapra. Ha személyesen nem jöhet, írjon. Fel vagyunk szerelve legújabb villanyos készülékkel, Röntgen-sugaras géppel, mely a test keresztvívágatásait teszi lehetővé és a jelenkori orvosi tudomány minden legújabb sebb eszközével. Vízlelemezést elvállalunk; méreket győz szerelvényben nem alkalmazunk. Mi New York államban törvényileg be van gyűnk jegyezve. Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, orvosok a Bécsi Orvosok Intézetében. 140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY. 3-ik és Lexington Ave. között. RENDELÉS: Reggel 9-óráig este 8-ig VÁSÁRLÁS: Reggel 9-óráig d. u. 4-ig

éjszakáimat, mert nem tudok aludni. Adjon tanácsot, mit csináljak? A kávéház tulajdonosa szemrebbenés nélkül felelte erre: — Vegyen ki lakást!...

SEHONNAI KISASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: Archibald Clavering Gunter.

(Harminezharmadik folytatás.) Ezzel szegőrl-végre elbeszélte neki, ami aznap történt vele, attól kezdve, amidőn...

—Tehát elmegy hozzát? — kérdezte Gussie. —Nagyon szívesen, — felelte Phil. —Hány órákor? — Azt hiszem, minél előbb, annál jobb.

—Az hát azt hiszi, hogy... — kérdezte Gussie izgatottan. — Azt hiszem, — felelte Phil — hogy ha ön bizomra vágyik: hát most itt az alkalom!

—Itt a szobomban — felelte Gussie. —Azok, amiket megcsillagoztam, privát-adósságok. S átadván a becses okmányt Philnek, tömördek hálálkodás közt eltávozt.

Hét óra volt este mikor Phil meglátogatta miss Flossie-t. A leány kissé szegénykeze fogadta és mélyen elpirult, mikor kezét fogott vendégével. Az bántotta, hogy mit fog róla gondolni Phil, hogy neki is része volt abban a galád eselszövényben, mely szegény Gussie-t romlásba döntötte.

—Azt hiszem, — szölt halkan miután leültek, hogy ön a Van Beekman ur dolgában jár... Mielőtt azonban ezzel foglalkoznánk, nagyon kérem, ne ítéljen meg a látszat szerint... Szavamra mondom, hogy tudtomon kívül járultam hozzá a mr. Van Beekman szerencsétlenségéhez, ha csak sejtettem volna is, hogy mit terveznek ellene az én segítségemmel, esküszöm, hogy...

—Mondjuk inkább, hogy köteles elég-tél, — szölt most Flossie. — Lássá, — folytatta félíg kacéran, félíg komolyan, — én épp oly nyíltan, őszintén és bizalmasan akarok beszélni önnel, mint Bob-bal szoktam. Ezért hát mindenekelőtt megmondom önnek, hogyan kerültem bele ebbe a dologba...

hat ezer dollárral rendezhetem a dolgot. —Micsoda! — csodálkozott Flossie, — öt-hatezer dollárral kifizet huszezetet?... Ah, ön bizonyosan csak ámit engem s a magából akarja pótolni a többit! —Szó sincs róla, ön fogja megfizetni a Gussie összes adósságait.

—Ótezer dollárral? — csodálkozott Flossie. — Ah, igaz! Elfeleltem, hogy ön „pénzügyi kapacitás!”... De mondja el legalább, hogyan viszi végbe ezt a csodát... Tudja, én nagyon szeretek tanulni s ezt a fogást igazán óhajtanám megtanulni.

—Nagyon szívesen, — felelte Phil nevetve. — Először is mindenét el kell vésztetni, amije van, azaz, esődbe kell jutnia. —A-a-ah!... —Akkor aztán én — magamra vállalom az egyezkedést. Ugyanígy teszek most Gussieval is. A Gussie adósságainak legnagyobb része nem készpénztartozás. Sok mindenféle holmit összevásárolt, — lovakat, kocákat, butorokat, ékszerket — s ezeknek az árval tartozik. Ha most ezeket a dolgokat mind visszaadjuk, a hitelezők örülni fognak, ha megkérjük a holmijukat s még valami kis kárpótlást azért, hogy Gussie használta őket.

—Ah, most már értem! — Ami készpénz-adóssága van, vagy a mit elhasznált, mind készpénzzel és teljes összegében fizetem ki. Az egész dolgot magamra vállalom s az ön neve szóba se fog jönni. Mikor aztán önnek tetszik, megfizeti nekem a kiadásaimat s még Bobnak se kell tudnia a dologról. —Ez nagyszerű lesz, kedves mr. Everett! — kiáltott fel Flossie örömmel. —Persze, hogy megfizetem az ön kiadásait; sőt a közvetítés díját is, hogy elvégi helyettesíttem ezt a bonyolódott dolgot.

—S mi lesz a díj?! — kérdezte Phil hirtelen. — Oh, a tiszteletdíj megállapítását önére bízom! — felelte Flossie könnyedén. —S meg is fogja fizetni? — kérdezte Phil. —Természetes, hogy meg! — mondta Flossie közömbösen. —Helyes!... De el ne feledje az ígéretét! — szölt Phil oly heves, fojtott hangon, hogy Flossie összeresztett és fülig pirult.

De érezvén, hogy a „tiszteletdíj” aligha pénz lesz, hirtelen büszkén egyenesedett ki ültében és szinlelt egykedvűséggel mondta: —Ah, szinte el is feleltem, hogy ön „üzlet-ember”. Jobb lesz hát, ha már most leőre megállapítjuk ezt a tiszteletdíjat... Mert ha ön esetleg tuloktat kér, akkor... akkor más ügynököt keresek.

—Egy centtel se kérek többet, mint a mennyit Bobnak fizetem, — felelte Phil, szintén elpirulva. — Azt hiszem, az imént ugy is egy rangba állított vele. —Oh, akkor rendben vagyunk! — mondta Flossie tréfásan mosolyogva. —Mert én soha se fizetek semmit Bobnak! —Helyes, — felelte Phil felállva. —Akkor hát az üzletnek ezt a részét is tisztába hoztuk.

De Flossie, látván, hogy ez az utolsó kijelentése nem nagyon tetszik Philnek, hirtelen elébe állt és mosolyogva mondta: —Miután az üzlettel végeztünk, szórakozunk egy kissé... ha ugyan van még egy kis ideje. Ugy sincs itten senki s magam agyon unnam magamat egyedül e hosszú téli estén.

érte volna, Flossie sápadtan ugrott fel és halkan suttogta: —Órült vagyok, hogy így beszélnek ön előtt... Hisz alig három napja ismerem... Feledje el, amit mondtam: ez az egyetlen szíveség, amit kérek öntől... Pedig oly rövid az idő!... Oh, oly rövid az idő!... Majd pár pillanat múlva hevesen fakadt ki:

—Ha rá gondolok, hogy az a nyomorult napról-napra jobban körülhálózta Matildeot... ha rá gondolok, hogy ha már nőül vette, nem is állhatok rajta boszút!... Oh, irgalmas Isten, ne hagyj el! —Mit tud róla?! — kiáltott most Phil hirtelen, mert kitalálta, hogy Avonmere lódról van szó.

—Hogy mit tudok róla?... Semmit, semmit!... Csak kisért valami homályos emlék... Valami szörnyű, rémes, iszonyu eset, amelyre nem bírok visszaemlékezni!... Ez az, ami gyötör és emészt!... Oh, csak egy, — csak egyetlen egy jelet kérek, amelyről emlékezni tudjak a multira!... Csak egy jelet: a mely visszavezessen a mult sötét éjszakájába!

—Talán én emlékeztethetném valamire? — kérdezte Phil szorongva. —Őn? — kiáltott fel Flossie meghökkenve. Majd, hirtelen merően és fűrkészve nézett Phil komoly arczába és révedezve, tétován suttogta: —Az ön hangja mintha szintén része lenne a multnak... annak a multnak, a melyet fel kell felednem, mielőtt az a nyomorult végképp hatalmába keríti Matildeot... Oh, micsoda ostobaságot beszélek!... Ön bizonyára azt fogja hinni, hogy elment az eszem... Jó éjt, mr. Everett! Jó éjszakát!...

Ezzel hirtelen kiszaladt a szobából, ott hagyván a megdöbönt Philt, aki ujjongva, boldogan mondogatta magában hazafelé menet: —Emlékezni kezd... Isten engem: mindenre vissza fog emlékezni.

XXII. FEJEZET.

„Majd, amikor nevem lesz.”

A kérdés csak az volt: lesz-e rá elég ideje?... Mert Avonmere, ösztönszerűleg megérezvén, hogy Flossie halálos elensége s ha csak teheti, meghiusítja a házasságát Matildedal, sürgetni kezdte az esküvőt, okul hozván fel, hogy halaszthatatlan dolgai Angliába kényszerítik, ahonnan pár hónap előtt semmi esetre se térhet vissza Amerikába.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy penzbetétel céljából.

NEW YORK ÁLLAM. KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York. KISS EMLI, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York. ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hűjegyeket minden vonalra árusít. Kőjegy-zői okiratokat kiállít és letelesít. HUGO LEDERER, 55 Ave. B, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Kőjegy-zői iródjában olesó díjazás mellett elvégez hazai jogügyeket.

PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldéseket Magyarorszába és Európa bármely részébe olesón, gyorsan és biztosan. Hűjegy-zői iródjában olesó díjazás mellett elvégez hazai jogügyeket. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresémeny \$75,000.00. Elnök: Charles H. Kear, pénztáros Harry P. Potter.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hűjegy-zélausító. Kiállít kőjegy-zői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését. Fióküzletek: 207 Sixth Ave., Homestead, Pa. és North Duquesne Ave., Duquesne, Pa. Mindegyik üzlet Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll s így bármelyik Fióküzethez forduljon is a magyarság, mindenütt pontosan és lelkesmeretesen fog kiszolgáltani.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Kőjegy-zői hitelesítés. Pontos pénzküldés. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankketéteket elfogad. Pénzküldő és hűjegy-ziroda. SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlöszeg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvániának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM. PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio. Államilag engedélyezett hűjegy-zé, pénzküldő és kőjegy-zői iroda. PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland. WISCONSIN ÁLLAM. MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hűjegy-zeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM. RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic. Pénzküldés és hűjegy-zé. Bármennyi okiratokat elkészít. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hűjegy-ziroda és kőjegy-zői hivatal. WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldő és hűjegy-zéüzlete. Házak, telkek vétele és eladása. NEMETH JANOS, new yorki bankár, passaic-i fiók pénzküldő- és hűjegy-zéüzlete: 150-2 street, Passaic. SZABÓ LAJOS, Chrome. Pénzküldés. Hűjegy-ziroda. Tanács és utbagazítás ingyen. A vidék egyedüli magyar kőjegy-zéje.

HUNFALVY HUGÓ HITES ÜGYVED ES JOGTANACOS, kőjegy-zői hivatal. Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY, New York City.

WARADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA. Az összes hajóvonalak képviselője. HÁZAK VÉTELE ES ELADASA. Magyar kőjegy-zé. 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD BANK ES HAJÓJEGYZÜLETE — Alapított 1890-ben. — Kőjegy-zői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ES VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PÉNZT A LEGPONTOSABBAN ES LEHETŐLEG LEGGYORSABBAN KÜLD AZ Ó-HAZÁBA. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENNYELVŰ KÖZJEGYZŐI OKIRATOK SZAKSZERILEN KIÁLLÍTTATNAK ES KONZULTÁSIUL HITELESÍTTETNEK. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. REAM BIZOTT ÜGYEKBEEN PONTOSAN ES LEKISMERETESEN JÁROK EL. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISEREM A HAJÓHOZ. UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok. FIOKÜZLETEK: FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ES KÜHNE PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE. ÖRÖKSÉGEKET ES KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK. 15 WILLIAM STREET NEW YORK.

5. oldal.

Családi dráma.

A megcsalt feleség és a hűtlen férj.

A budapesti A Nap írja június hatodikán... Az elvirult és megunt asszony tragédiája játszódott le ma reggel a Király-utca 91. száma alatt...

Révay Imréné, született Hlobovsky Anna, aki negyvenéves, de még mindig csinos és szimpatikus külsejű asszony...

— Szerető és alázatos felesége voltam annak az embernek, soha nem adtam okot a durva bánásmódra és nem bírtam ki tovább ezt a gyalázatos életet... Szegény, szegény, szegény...

— Az a kölyök ne jöjjön haza, mert agyonverem. Ugye se tétem valót, nem vagyok az apja...

— Te is meghalsz, nyomorult bestia! — kiáltott rám és haragjában nem egyszer rávetette magát, össze-vissza harapott... Nem igaz, — mondta a pinézrelány, — hogy én afele rossz nő volnék...

— Hagyja békében az Imrét, mert végünk magával. Jobb lesz, ha szépszerével elvált tőle, már úgy se szereti... A szerencsétlen asszony félt, hogy mégis megfertőzött a gyermekével...

fő-elé vánszorgott, majd ő is összeesett. A lövés zaját hallotta Varga Anna cseléd s ő értesítette a közeli őrszemet, aki a főkapitányságra telefonált.

Közben mindketten magukhoz tértek, a férfi egy vizes törülközővel lemosta a vért arcáról s csak aztán vette észre, hogy tulajdonképpen mi történt... Közönséges bestia ez a nő és boldog vagyok, hogy végre egészen megszabadulok tőle...

— Közönséges bestia ez a nő és boldog vagyok, hogy végre egészen megszabadulok tőle. Természetesen elválnék és nincs okom tagadni... MRS. BÉRESSY okleveles magyar szülész női betegségekért... MEGBIZHATÓ EMBER, ír és beszél magyarul, németül, románul, ért angolul is...

A mogorva képű, fekete, szürkülő szakállú, de még életerős vendégfőszakadatlanul szította a fogságra került asszonyt s nem győzte hangszólalni, hogy egyetlen szava sem igaz... ELADÓ SZALON. A New Jersey állambeli Perth Amboyan magyar és tótlakta vidéken egy jóforgalmu szalon olesón eladó...

— Nem igaz, — mondta a pinézrelány, — hogy én afele rossz nő volnék. Jól ismer a Révay-család és örültek is, amikor hallották, hogy Imre szeret és feleségévé öhajtana tenni... RANKINI I. M. MŰK. ÉS ÖNK. KÖR Alakult 1907. január hó 8-án.

— Te is meghalsz, nyomorult bestia! — kiáltott rám és haragjában nem egyszer rávetette magát... S. G. ROVNIANEK & CO., Amerikában a legnagyobb üzlet honi- és importált italok nagyban való elárulásátára.

Minden egyes megrendelésnél, ha a megrendelt italok ára legalább 10 dollárt tesz ki, a szállítási költséget mi fizetjük... S. G. ROVNIANEK & CO., 318 THIRD AVE. PITTSBURG PA.

Pöstyén Amerikában. Valódi pöstyéni fürdő-celzés, meleg gyógyforrás vízzel és iszapfürdővel... PÖSTYÉN-KNEIPP INTÉZET 308 E. 72nd Street, közel a 2nd Ave.-hoz NEW YORK.

KIS HIRDETÉSEK Minden kishirdetés TIZ szóig 25 cent. Minden további szó 2 cent. Kishirdetések előre fizetendők.

Mrs. Szilágyi budapesti egyetemen végzett és a new yorki Board of Health által engedélyezett okleveles szülész... Mrs. Szilágyi Budapest, VIII. ker., Róka Sillárd-utca 9. sz.

A NAP A magyar újságírás szociálizmusa, Magyarország legújabb és legelőkelőbb napilapja... A NAP nemcsak a legkisebb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.

A COLUMBUSI ÉS VIDÉKI MAGYAR REP. EGYHAZ A lelképástor ezime: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 S. Washington Ave. Istenítisztelet minden vasárnap délelőtt 10 órákor...

Joseph Major Myers pénzületi irodáj. Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J. Fióküzlet: ALPHA, N. J. \$25,000.00 ALLAMI BIZTOSITEK.

FORDITÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarul, angolra, vagy nemetrol angolra, avagy mindket nyelvből magyarra való fordítását vegétt forduljanak le velünk... TURK JÓZSEF 408 CAXTON BUILDING, CLEVELAND, O.

HA NEM BESZÉL ANGOLUL és ha akarna tudni, akkor küldje be a nevét és pontos címet... MANDEL ERNŐNEK 6 majd felvilágosítást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt... 61 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Munkaalkalom! A Pennsylvania állambeli Uniontown és környékbeli szentelepeken sürgösen keresnek TÖBB SZÁZ munkást, akik AZONNAL munkába állhatnak... PALLAS LEXICON megvételre kerestetik. Ajánlatok az ár megnevezésével így ezimzendők: R. M. c. o. „A Bevándorló”, 327 East 13 street, NEW YORK.

SEHONNAI KISASSZONY ez az érdekesítő regény, mely most fog befejeződni a „Bevándorló”-ban, KÉT FŐZÖTT KÖTETBEN is kapható. Ára mindkettő kötetnek EGY dollár. A pénz előzetes beiktatása mellett azonnal megkijűdik a két kötetet a megrendelőnek... RITKA alkalom! Kitűnő forgalmu MAGYAR KAVÉHAZ New York legjobb magyarlakta vidékén teljes felszereléssel — kitűnő billiard-asztallal — családi viszonyok miatt szabad kézből eladó...

Az Óhazából NEW YORK VÁROSÁBA ÉRKEZETT TURI ANNA A LEGJOBB ÉS LEGHIRESEBB BUDAPESTI ÉS BÉCSI ORVOSOK ALTAL KIKÉPZETT SZÜLÉSNŐ. MAGYARORSZAGBAN A LEGJOBB CSALÁDOKNÁL SEGÉDKÉZETT SZÜLÉSI ESETEKNÉL. CZIM: NEW YORK 223 East 14th Street. a 3-ik és 2-ik Ave. között. Telefon: 2808 Stuyvesant.

DEUTSH BROS., 319 E. HOUSTON ST., NEW YORK

SZABADALMAK H. C. EVERT & CO. SZABADALMAK. Csak aféle esakélyiség a „See That Hump”, mégis egy millió dollárát védelmezett... SZABADALMAK H. C. EVERT & CO. SZABADALMAK. Csak aféle esakélyiség a „See That Hump”, mégis egy millió dollárát védelmezett... SZABADALMAK H. C. EVERT & CO. SZABADALMAK. Csak aféle esakélyiség a „See That Hump”, mégis egy millió dollárát védelmezett...

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden úgynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

Makray Aladár KÖZJEGYZŐI IRODÁJA. 315 PLEASANT AVE., NEW YORK CITY A 117-IK UTCA SARKÁN. Okmányok kiállítását és hitelesítést el vállalja. Ellet- és tiszbiztosítás. Ingatlankok vétele és eladása.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET betegsegélyező osztály. (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. Igazgatósági ülésert tartja minden hónapban saját helyiségében.

ELNÖK: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyey Béla, pénztárnok Horváth János, titkár Szabó Miklós, ügyvez. W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Duff, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Osztrouczky Mihály, Horváth János, Magyar Andrást, Comelgille és vidékben Kollárszár István, Travesky és vidékben Kránitz Kálmán, Flemingy és Pittokban Kuruc Vendel, Bruceton és vidékben Kánya Gábor, McKeesRockban Henyei Béla és Szabó Miklós, McKeesportban Kánya Gusztáv, Trugorban Lengyel János, Preston, Burdinen és burgban Soltes János, Preston, Burdinen és vidékben Gézei Imre, Hadnagy Adám, Pricedalen Krajnyák András, Coal Bluff-Shire Oaxson Herspold István, Whitten Dunás György, Coal Center és whiten Dunás Menyhért, Wickhavenben Szabados István, W. Leisenringen Elek, András, Uniontownban Matulay Zoltán, Lyndorán Magyari Géza, Expediten Szunyogh Ferenc, Vinton-dalen Olesányi Lajos, Blackburnon Sári Antal, Adeaiden Mihók György, Leisenringen S. Víz János, Star Junctionban Koles István, Lergen Bejó János, Comorvil-len Gyurkovics József.

SZABADALMAK kieszközöl bel- és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti... HERZOG ZSIGMOND az Egyesült Államok szabaddalmi hivatalában bejegyzett szabaddalmi ügyvivő és a budapesti kir. megyetemen végzett okleveles mérnök, 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Ego és vasárnap 955 Second Ave.